

**Tilinpäätös
ja
toimintakertomus**

2011

Sisältö

Toimintakertomus.....	3
Toimintaympäristö	3
Konsernin keskeiset tunnusluvut	3
Kehitys liiketoimintasegmenteittäin	4
Liikevaihto segmenteittäin	4
Liiketulos segmenteittäin	4
Vapo Biopolttoaineet	4
Vapo Biolämpö	5
Vapo Timber	6
Vapo Ympäristö	6
Investoinnit ja rahoitus	7
Muutokset organisaatiossa	8
Sisäiset yritysjärjestelyt.....	8
Konsernirakenteen muutokset.....	8
Toimintaan sisältyvä luontainen kausivaihtelu	8
Henkilöstö	9
Tutkimus- ja kehitystoiminta	10
Ympäristöasiat	10
Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät.....	11
Tulevaisuuden näkymät	12
Hallinto 2011.....	14
Hallitus 31.12.2011	14
Hallintoneuvosto 31.12.2011	15
Konsernin johtoryhmä 31.12.2011.....	15
Tilintarkastaja.....	16
Vapo Oy:n osakepääoma ja omistus	16
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	16
Konsernitilinpäätös 2011, IFRS	17
Konsernin laaja tuloslaskelma	17
Konsernitase.....	18
Konsernin rahavirtalaskelma.....	19
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	20
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot, IFRS	20
Yhtiön perustiedot.....	20
1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	21
2. Segmentti-informaatio	24
Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot	26
3. Yrityshankinnat.....	27
4. Liiketoiminnan muut tuotot	27
5. Materiaalit ja palvelut	27
6. Liiketoiminnan muut kulut.....	27
7. Henkilöstökulut.....	27
8. Poistot ja arvonalentumiset	28
9. Rahoitustuotot ja –kulut	28
10. Tuloverot.....	29
11. Aineettomat hyödykkeet	30
12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.....	32

13. Osuudet osakkuusyhtiöissä	33
14. Myytävissä olevat sijoitukset	34
15. Pitkäaikaiset saamiset	34
16. Muut pitkäaikaiset sijoitukset	34
17. Laskennalliset verot	35
18. Vaihto-omaisuus	36
19. Myyntisaamiset ja muut saamiset	36
20. Rahavarat	37
21. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	37
22. Korolliset velat	37
23. Pitkäaikaiset korottomat velat	38
24. Varaukset	38
25. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	39
26. Rahoitus- ja hyödykeriskien hallinta	39
27. Rahoitusvarojen ja –velkojen käyvät arvot	42
28. Tytäryhtiöosakkeet	43
29. Vastuusitoumukset	44
30. Lähipiiritapahtumat	44
Emoyhtiön tilinpäätös 2011, FAS	46
Emoyhtiön tuloslaskelma	46
Emoyhtiön tase	46
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	47
Emoyhtiön liitetiedot	48
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	57
Konsernin tunnusluvut 2007 – 2011	58
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	59
Tilinpäätösmerkintä	59

Toimintakertomus

Toimintaympäristö

Vapo-konsernin liikevaihto vuonna 2011 oli 705,0 milj. euroa (719,5 milj. euroa vuonna 2010) ja liiketulos -41,9 milj. euroa (39,4 milj. euroa). Liiketulos sisältää 33,7 milj. euron pellettiliiketoiminnassa tehdyn alaskirjauksen. Vapaa kassavirta ennen veroja oli 20,5 milj. euroa. Vapon omavaraisuusaste vuoden 2011 lopussa oli 33,8 % (38,3 %).

Energiaturpeen kysyntää vähensivät syksyn lämmin sää, sähkön markkinahinnan lasku toisella vuosipuoliskolla sekä kesän 2011 tavoitteesta jäänyt turvetuotanto. Energiaturvetta toimitettiin Suomessa 16,9 TWh (18,9 TWh). Turvetuotantokausi jäi sääolosuhteiden vuoksi alle viime vuosien keskiwertosadon alueellisten erojen ollessa myös suurina. Puupolttoaineiden kannattavuutta heikensivät muun muassa myyntihintojen lasku ja kohonneet rahtikustannukset.

Pellettimarkkinoilla ylitarjontatilanne jatkui, jonka seurauksena Vapo sulki kolme pelletti-tehdasta Suomessa sekä sopeutti tuotantokapasiteettia muissakin yksiköissä. Pellettiliiketoiminnan liiketulos ennen sopeuttamistoimenpiteistä johtuvaa alaskirjausta oli -13,5 milj. euroa (-6,2 milj. euroa). Kannattavuutta heikensivät myös raaka-aineen hintataso, kapasiteetin alhainen käyttöaste sekä loppuvuoden lämmin sää.

Sahateollisuudessa raaka-aineiden hinnat olivat korkealla tasolla ja samanaikaisesti myyntihinnat laskivat. Loppuvuonna tuotantoa päätettiin rajoittaa Vapo Timberin kaikilla kolmella sahalla. Vapo Timberin liiketulos oli -9,3 milj. euroa (4,7 milj. euroa).

Syksyllä 2011 Vapossa käynnistettiin kaikkien toimintojen uudistamisohjelma. Tällä tavoitellaan vuositason yli 10 milj. euroa alhaisempia kustannuksia sekä kassavirran selkeää ja pysyvää vahvistamista. Tavoitteena on muun muassa tehostaa pääomien käyttöä ja alihankintaa sekä uudistaa hinnoittelua. Lisäksi Vapo investoi aiempaa enemmän turvetuotannon ympäristövaikutusten pienentämiseen. Vuoden 2011 lopussa aloitettiin myös konsernin strategian päivitys, joka valmistuu vuoden 2012 alussa.

Konsernin keskeiset tunnusluvut

	2011	2010	2009
Liikevaihto, milj. euroa	705,0	719,5	573,7
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa	41,9	89,3	79,5
Liikevoitto (EBITA), milj. euroa	-41,9	39,4	38,0
Liikevoitto ennen arvonalentumisia, milj. euroa	-4,5	45,7	38,1
Tilikauden tulos, milj. euroa	-39,1	30,1	21,5
Vapaa kassavirta ennen veroja, milj. euroa	20,5	-11,4	-24,4
Sijoitetun pääoman tuotto % *	-5,8	5,4	5,9
Sijoitetun pääoman tuotto % ennen arvonalentumisia *	-0,6	6,3	5,9
Oman pääoman tuotto %	-11,9	8,9	6,7
Taseen loppusumma, milj. euroa	869,3	922,7	847,8
Oma pääoma, milj. euroa	285,8	347,0	326,6
Korolliset nettovelat, milj. euroa	416,7	414,8	364,3

Omavaraisuusaste %	33,8	38,3	39,5
Nettovelkaantumisaste %	145,8	119,5	111,6
Maksuvalmius	1,4	1,5	1,3
Osingonjako, milj. euroa	0,0	15,0	12,0
Osinko % tuloksesta		51,7	58,1
Henkilöstö, keskimäärin	1 226	1 333	1 451

* Tunnusluvun laskentakaavaa on edellisestä vuodesta muutettu (ks. liitetietojen sivu 58).

Konsernin liiketulos, -41,9 milj. euroa, sisältää 37,5 milj. euroa arvonalentumisia. Näistä suurimmat ovat pellettiliiketoiminnan tuotannon sopeuttamisesta johtuva alaskirjaus 33,7 milj. euroa, lämpöliiketoiminnan viiteen Ruotsissa sijaitsevaan lämpökeskukseen kohdistuva alaskirjaus 2,1 milj. euroa sekä ympäristöliiketoiminnan Salan tehtaan sulkemisesta johtuva alaskirjaus 0,8 milj. euroa. Liiketulos ennen arvonalentumisia oli -4,5 milj. euroa.

Kehitys liiketoimintasegmenteittäin

Liikevaihto segmenteittäin

Milj.eur	10-12/2011	10-12/2010	Muutos %	1-12/2011	1-12/2010	Muutos %	1-12/2010*
Biopolttoaineet	118,2	139,4	-15,2	429,3	437,8	-1,9	404,8
Biolämpö	29,4	34,8	-15,6	110,6	105,7	4,6	101,9
Timber	24,1	34,3	-29,7	121,3	135,4	-10,4	135,4
Ympäristö	18,1	16,3	11,1	101,9	93,8	8,6	93,8
Segmenttien välinen liikevaihto	-15,5	-17,5	11,5	-58,1	-53,2	-9,2	-16,7
Konserni yhteensä	174,3	207,2	-15,9	705,0	719,5	-2,0	719,5

Segmentin liikevaihto sisältää sisäisen myynnin toiselle segmentille.

* Segmentin liikevaihto ilman yhtiön sisäistä myyntiä toiselle segmentille vertailuvuonna 2010.

Liiketulos segmenteittäin

Milj.eur	10-12/2011	10-12/2010	Muutos %	1-12/2011	1-12/2010	Muutos %	1-12/2010*
Biopolttoaineet	-16,8	9,2	-281,9	-18,2	39,3	-146,3	36,1
Biolämpö	-0,9	3,8	-123,8	1,0	5,0	-80,2	8,3
Timber	-5,2	0,0		-9,3	4,7	-298,6	4,7
Ympäristö	-2,4	1,8	-233,2	2,4	7,1	-66,8	7,9
Muut toiminnot	-5,0	-3,1	-62,3	-17,7	-16,7	-4,2	-17,6
Konserni yhteensä	-30,3	11,8	-357,8	-41,9	39,4	-206,5	39,4

Segmentin liiketuloslaskennassa yhtiön sisäiset, mutta segmenttien väliset liiketapahtumat on arvostettu markkinahintaisina.

* Segmentin liiketuloslaskennassa segmenttien väliset sisäiset liiketapahtumat on arvostettu omakustannushinnoin vertailuvuonna 2010.

Vapo Biopolttoaineet

Liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2011 oli 429,3 milj. euroa (437,8 milj. euroa). Kauden liiketulos oli -18,2 milj. euroa (39,3 milj. euroa), joka sisältää -33,7 milj. euron pellettiliiketoiminnassa tehdyn alaskirjauksen. Liiketulos ennen alaskirjauksia oli 15,5 milj. euroa. Vuoden investoinnit olivat yhteensä 47,8 milj. euroa (45,2 milj. euroa).

Energiaturpeesta kertyi liikevaihtoa 209,3 milj. euroa (222,7 milj. euroa) ja liikevoittoa 30,9 milj. euroa (44,3 milj. euroa). Energiaturvetoimitukset Suomessa olivat yhteensä 16,9 TWh (18,9 TWh). Ruotsissa energiaturvetta toimitettiin 1,3 TWh (1,6 TWh). Turpeen kysyntää vähensivät lämmin syksy ja alkutalvi sekä sähkön pörssihinnan voimakas lasku toisella vuosipuoliskolla. Turvetuotannon jäätyä normaalia alemmalle tasolle tuotannon kiinteitä kuluja ei sisällytetty täysimääräisesti hankintamenoon, vaan ne rasittivat vuoden 2011 viimeisen neljänneksen tulosta.

Tuotannosta poistuneiden soiden ennallistamisesta aiheutuvien kustannusten kohoamiseen varauduttiin kasvattamalla jälkikäyttövarausta 5,8 milj. eurolla 9,3 milj. euroon. Tällä varauksella katetaan tuotannon päättymisen jälkeisten vesiensuojelun, vesistön kuormituksen, maisemoinnin ja muiden ennallistamistoimenpiteiden kustannukset. Lisäksi kolmi-vuotiseen vesienkäsittelyn tehostamisohjelmaan päätettiin investoida 30 milj. euroa.

Puu- ja peltoenergiasta liikevaihtoa kertyi 74,0 milj. euroa (66,1 milj. euroa) ja liiketulos oli -6,2 milj. euroa (-3,2 milj. euroa). Puupolttoaineiden toimitukset olivat Suomessa 2,0 TWh (2,0 TWh) ja Ruotsissa 1,5 TWh (1,4 TWh). Vapo ei pystynyt nykyisellä toimintamallillaan nostamaan liiketoimintaa kannattavaksi. Kannattavuutta heikensivät myyntihintojen lasku, rahtikustannusten kasvu ja toimituksessa olleiden varastoerien korkea hintataso sekä mittatappiot. Syksyn lämmin sää sekä uusiutuvan energian kansallisten tukipäätösten EU-käsittelyn viivästyminen verottivat puupolttoaineiden kysyntää.

Pelletin liikevaihto oli 108,1 milj. euroa (115,0 milj. euroa) ja liiketulos -47,2 milj. euroa (-6,2 milj. euroa). Pelletin liiketappio sisältää 33,7 milj. euron suuruisen alaskirjauksen, joka kohdistuu tuotantolaitoksiin ja liikearvoon. Markkinoilla vallitsevan ylitarjontatilanteen vuoksi Vapon hallitus päätti syyskuussa 2011, että yhtiö sulkee kolme pellettitehdasta Suomessa sekä sopeuttaa tuotantokapasiteettiaan jäljelle jäävissä yksiköissä. Tuotannon sopeuttamiseksi kysyntää vastaavalle tasolle kapasiteetti alennettiin 900 000 tonnista 500 000 tonniin. Tehdyn alaskirjauksen jälkeen pellettiliiketoiminnan sitoutuneet varat ovat 87,3 milj. euroa. Raaka-aineen hintataso, alkuvuoden haastavat kuljetusolosuhteet sekä kapasiteetin alhainen käyttöaste nostivat liiketoiminnan tuotantokustannuksia niin Suomessa kuin Ruotsissakin. Loppuvuoden lämmin sää pienensi myyntiä merkittävästi. Vapon pellettituotanto oli yhteensä 548 000 tonnia (575 000 tonnia).

Ympäristöturpeesta kertyi liikevaihtoa yhteensä 37,9 milj. euroa (34,0 milj. euroa) ja 3,9 milj. euron liikevoitto (4,4 milj. euroa). Ympäristöturpeen kysyntä säilyi hyvällä tasolla, mutta vähäiset raaka-aine- ja kuiviketurvevarastot sekä alkuvuoden kylmä sää rajoittivat myyntiä erityisesti Suomessa.

Kaikkien polttoaineiden kohonneet toimituskustannukset heikensivät kannattavuutta. Keskeisiä tekijöitä kohonneisiin kustannuksiin olivat merkittävästi nousseet moottoripolttonesteiden hinnat ja erityisesti turpeen osalla pidentyneet kuljetusmatkat. Kuljetusmatkojen kasvua selittävät turpeen alhainen varastotaso sekä suuret alueelliset erot turvetuotannon onnistumisessa sekä vuonna 2010 että 2011.

Vapo Biolämpö

Liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2011 oli 110,6 milj. euroa (105,7 milj. euroa). Liiketulos oli 1,0 milj. euroa (5,0 milj. euroa), joka sisältää -2,1 milj. euron viiteen Ruotsissa si-

jaitsevaan lämpökeskukseen kohdistuvan alaskirjauksen. Liiketulos ennen alaskirjauksia oli 3,1 milj. euroa. Vuoden investoinnit olivat yhteensä 15,0 milj. euroa (11,7 milj. euroa).

Lämpöä ja höyryä toimitettiin asiakkaille yhteensä 1,8 TWh (1,8 TWh). Sähkön myynti oli 0,3 TWh (0,3 TWh). Lämpöliiketoiminnan kannattavuutta heikensivät markkinatilanteen ja heikon turvetuotantokesän vuoksi kohonneet kotimaisten polttoaineiden hinnat, lämmin syksy ja alkutalvi sekä sähkön markkinahinnan lasku toisella vuosipuoliskolla.

Sähkön kuluttajamyyntiliiketoiminta Suomessa siirtyi liiketoimintakaupan seurauksena 1.4.2011 Forssan Energia Oy:lle. Samassa yhteydessä sähkön johdannaissopimukset muutettiin uutta tilannetta vastaaviksi ja toimenpiteistä realisoituneet tulokset kirjattiin Vapo Oy:n rahoituseriin. Sähkön kuluttajakaupasta luopumisen jälkeen Vapon omien laitosten tuottama sähkö sekä Jyväskylän Voima Oy:ltä hankittava osakkuussähkö myydään suoraan sähkömarkkinoille.

Uusia lämpökeskuksia otettiin kaupalliseen käyttöön 4 Suomessa, 1 Ruotsissa, 2 Puolassa ja 1 Virossa. Vuoden 2011 lopussa rakenteilla on yksi lämpölaitos Suomessa ja yksi Ruotsissa.

Vapo Timber

Liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2011 oli 121,3 milj. euroa (135,4 milj. euroa) ja liiketulos -9,3 milj. euroa (4,7 milj. euroa). Vuoden investoinnit olivat yhteensä 9,5 milj. euroa (2,5 milj. euroa).

Markkinoiden ylitarjonnan seurauksena laskuun kääntyneet sahatavaran hinnat ja samanaikaisesti nousseet tukkiraaka-aineen hinnat sekä kasvaneet tehdaskustannukset heikensivät liiketoiminnan kannattavuutta. Tuotteiden keskimääräinen myyntihinta laski 7 % ja havutukkien kohonneet kantohinnat nostivat Timberin raaka-ainekustannuksia vastaavasti noin 6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tuotantoa rajoitettiin kaikilla kolmella sahalla loppuvuonna 2011.

Sahatavaran toimitusmäärä tammi-joulukuussa oli 533 000 m³ (538 000 m³), mikä jäi noin 2 % edellisestä vuodesta. Puukaupan määrä Suomessa vuonna 2011 laski neljänneksen vuoteen 2010 verrattuna. Tuotantoaan rajoittanut teollisuus ei kuitenkaan kärsinyt puupulasta.

Peuravuonon saha Inarissa myytiin 1.7.2011. Hankasalmen sahalla syyskuussa 2011 käyttöönotettu uusi sahalinja muodosti merkittävimmän osan liiketoiminnan 9,5 milj. euron (2,5 milj. euroa) investoinneista.

Vapo Ympäristö

Liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2011 oli 101,9 milj. euroa (93,8 milj. euroa). Liiketulos oli 2,4 milj. euroa (7,1 milj. euroa), joka sisältää -0,8 milj. euron Ruotsissa sijaitsevan Salan tehtaan sulkemisesta johtuvan alaskirjauksen. Liiketulos ennen alaskirjauksia oli 3,2 milj. euroa. Liiketoiminta-alueen investoinnit olivat yhteensä 10,8 milj. euroa (10,7 milj. euroa).

Kuluttajaliiketoiminnassa Kekkilä saavutti yhteensä 42,6 milj. euron (41,5 milj. euroa) liikevaihdon. Suomessa myynti jäi alle edellisen vuoden tason, mutta muissa Pohjoismaissa liikevaihto kasvoi. Kotipuutarhantuotteiden kysyntään vaikutti heikentävästi myöhään alkanut kevät. Koti & Piha – tuotesarjan uutuustuotteista vuonna 2011 parhaiten onnistuivat Vihervitriini sekä uudet markkinoille tuodut luonnonmukaiset lannoitteet.

Ammattiviljelijäliiketoiminnassa onnistuttiin kasvattamaan liikevaihtoa vuonna 2011 24,6 milj. euroon (22,5 milj. euroa) huolimatta tuotannossa sattuneista tulipaloista. Eurajoen kasvaturvetehdas paloi huhtikuussa 2010 ja toukokuussa 2011 Niibin tehtaalla seulontayksikkö tuhoutui tulipalossa osittain. Asiakastoimitukset kyettiin varmistamaan tuotannon uudelleenjärjestelyin. Eurajoen uusi kasvaturvetehdas käynnistyi huhtikuussa 2011 ja Niibin tehdas toimi lähes täydellä kapasiteetilla kesäkuussa.

Viherrakentamisliiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 15,0 milj. euroa (11,9 milj. euroa). Myöhästyneen kevään jälkeen kysyntä kehittyi myönteisesti ja suurimmilla markkina-alueilla saavutettiin edellistä vuotta parempi myynti. Kehitys oli positiivista sekä Suomessa että erityisesti Ruotsissa.

Ympäristöhuoltoliiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 18,9 milj. euroa (18,0 milj. euroa). Markkina säilyi alalle tyypilliseen tapaan vakaana koko vuoden ajan. Laitoksissa käsiteltävät jätemäärät sekä kompostin myynti olivat hieman edellistä vuotta suuremmat.

Ruotsissa päätettiin aloittaa Mosåsin tehtaalla laajennusinvestointi, jolla tavoitellaan kustannussäästöjä toimintoja keskittämällä. Tämän vuoksi liiketoiminnan tulos sisältää vuoden 2012 aikana suljettavasta Salan tehtaasta johtuvan 0,8 milj. euron alaskirjauksen.

Investoinnit ja rahoitus

Vapo-konsernin bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 94,5 milj. euroa (80,9 milj. euroa). Poistoihin verrattuna investointiaste oli 204 %. Investoinnit jakautuivat liiketoiminta-alueittain seuraavasti: Biopolttoaineet 47,8 milj. euroa (50,6 %) Biolämpö 15,0 milj. euroa (15,9 %), Timber 9,5 milj. euroa (10,1 %) ja Ympäristö 10,8 milj. euroa (11,4 %). Konsernin muut investoinnit olivat 11,4 milj. euroa (12,0 %). Vuoden merkittävimmät investointikohteet olivat turvetuotannon perus- ja kehittämisinvestoinnit, Hankasalmen uusi sahalinja sekä lämpö- ja pellettilämpökeskukset.

Vapaa kassavirta ennen veroja oli 20,5 milj. euroa (-11,4 milj. euroa). Kassavirta kehittyi positiivisesti vuonna 2011 käyttöpääoman vähenemisen vuoksi. Konsernin omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 33,8 % (38,3 %) ja nettovelkaantumisaste 145,8 % (119,5 %). Korolliset nettovelat olivat tilikauden päättyessä 416,7 milj. euroa (414,8 milj. euroa). Konsernin nettorahoituskulut olivat 8,3 milj. euroa (nettorahoitustuotot 0,8 milj. euroa). Nettorahoituskulut olivat 1,2 % liikevaihdosta (0,1 %).

Vapo laski kesäkuussa 2011 liikkeelle historiansa ensimmäisen joukkovelkakirjalainan määrältään 100 milj. euroa. Lainan pituus on 6 vuotta ja kuponkikorko 4,25 %. Liikkeellelaskun seurauksena korollisten velkojen maturiteettijakauma piteni oleellisesti. Lainalla rahoitettiin konsernin yleisiä käyttöpääomatarpeita.

Muutokset organisaatiossa

Vapon liiketoiminnot organisoitiin vuoden 2011 alussa neljäksi liiketoiminta-alueeksi: Vapo Biopolttoaineet, Vapo Biolämpö, Vapo Timber sekä Vapo Ympäristö. Pelletit ja ympäristö-turpeet siirtyivät Vapo Biopolttoaineet –liiketoiminta-alueeseen.

Vuoden 2012 alussa muodostettiin Vapo Puutuotteet liiketoiminta-alue, joka sisältää kaksi liiketoimintaa; Vapo Timber ja Vapo Pelletti. Muutoksella ei ollut vaikutusta konsernin juri-diseen rakenteeseen.

Vapon toimitusjohtajana ensimmäisellä neljänneksellä vuonna 2011 toimi dipl.ins. Matti Hilli. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittu dipl.ins. Tomi Yli-Kyyny aloitti toimitusjohtajana 1.4.2011.

Sisäiset yritysjärjestelyt

Osana konsernin organisaatiomuutosta Vapo Oy myi Suomen kompostointi- ja viherraken-tamisiiketoimintansa kokonaisuudessaan tytäryhtiö Kekkilä Oy:lle 1.1.2011.

Vapo Oy:n omistamat Andoy Torv A/S:n osakkeet myytiin Kekkilä Oy:lle vuoden 2011 lo-pulla.

Konsernirakenteen muutokset

Vuoden 2011 alussa Vapo hankki omistukseensa 30 % puunhankintayritys Harvestia Oy:n osakekannasta, joka hankkii Vapon tarvitsemat mänty- ja kuusitukit sekä kasvavan osan Vapon energiapuusta.

Joulukuussa 2011 Vapo osti puoliksi Powerflute Oyj:n kanssa Myllykoski Oyj:n omistaman 30 % osuuden Harvestian osakkeista. Kaupan jälkeen Vapon omistus Harvestian osak-keista on 45 %.

Vapo myi sähkönmyyntiliiketoimintansa Forssan Energia Oy:lle, joka on Valkeakosken Energia Oy:n ja Sallila Energia Oy:n perustama yhtiö. Liiketoiminta siirtyi Forssan Energia Oy:lle 1.4.2011.

Toimintaan sisältyvä luontainen kausivaihtelu

Vuodenaikojen lämpötilakehityksellä on suuri vaikutus Vapon liiketoiminta-alueista Biopolt-toaineiden sekä Biolämmön myyntimääriin, mikä tuo toimintaan myynnin kausivaihtelua. Alkuvuonna 2011 kylmä sää suosi biopolttoaineiden ja lämpöenergian kauppaa, mutta vuoden 2011 lämmin syksy ja alkutalvi vähensivät tuotteiden kysyntää toisella vuosipuolis-kolla.

Turveperäisten polttoaineiden ja ympäristötuotteiden tuotanto edellyttää parhaiten onnis-tuakseen vähäsateisuutta. Kesän 2011 turvetuotantokausi jäi sääolosuhteiden vuoksi alle

viime vuosien keskivertosadon. Kesän sääolosuhteissa oli myös poikkeuksellisen suuria alueellisia vaihteluita. Ennakoitua heikommaksi jääneestä tuotantokaudesta huolimatta meneillään olevan lämmityskauden asiakastoimitukset pystytään toimittamaan sovitun mukaisesti, mutta edellisten tuotantokesien jälkeistä alhaista varastotilannetta tuotantokausi ei parantanut. Pitkällä aikavälillä tasausvarastojen kasvattaminen edellyttää useampana tuotantokesän keskimääräisiä sääolosuhteita ja riittäviä tuotantopinta-aloja.

Kesän tavoitteesta jäänyt turvetuotanto heikensi entisestään ympäristötuotteiden tilannetta, jossa alhainen varastotaso rajoitti edelleen myyntiä.

Henkilöstö

Henkilöstö Vapo-konsernissa vuonna 2011

	2011	2010
Suomi	783	833
Muut maat	443	500
Konserni yhteensä	1226	1333

Henkilöstö segmenteittäin, keskimäärin

	2011	2010
Biopolttoaineet	526	579
Biolämpö	110	129
Timber	213	235
Ympäristö	232	258
Muut toiminnot	145	132
Yhteensä	1226	1333

Vuonna 2011 Vapo konsernin Suomen, Ruotsin ja Viron liiketoiminnoissa käytiin yhteistoimintaneuvottelut uudelleenorganisoinnista ja henkilöstömäärän sopeuttamisesta.

Joulukuussa 2011 julkistetun kustannusten säästöohjelman lisäksi yhtiö käynnisti tammi-kuussa 2012 yt-lain mukaiset neuvottelut henkilöstökustannusten alentamiseksi ja toimintojen uudelleenorganisoinnista ja taloudellisista syistä. Neuvottelut koskevat Vapo-konsernin Suomen toimintoja, joissa työskentelee yhteensä noin 800 henkilöä. Yhteensä henkilöstökustannuksissa tavoitellaan säästöjä, jotka vastaavat noin 90 henkilötyövuoden palkkakustannuksia. Vapo pyrkii minimoimaan henkilöstölle aiheutuvia haittoja uudelleensijoittamisen ohella muun muassa tarjoamalla irtisanomisuhan alla oleville työntekijöille vapaaehtoisia tukipaketteja.

Vapo Akatemian järjestämiä koulutuspäiviä vuonna 2011 oli yhteensä 1 117 (1 207), joista vapolaisille 932 (477) ja yrittäjille 185 (730). Verkkokoulutuksen tarjontaa lisättiin, ja sitä hyödynnettiin muun muassa lähiesimiestyön vahvistamisessa. Kaiken kaikkiaan kurssimuotoisen koulutuksen rinnalle nostettiin uusina koulutusmenetelminä monimuotokoulutus sekä esimiesten coachaus, joiden osuuden nähdään tulevaisuudessa vielä kasvavan.

Henkilöstön yhteistoiminnassa kehityskohteena oli avoimuuden lisääminen muun muassa YT-neuvottelukunnan kautta. Neuvottelukunta kokoontui viisi kertaa vuoden aikana. Henki-

löstön hallintoedustus toteutui hallintoneuvoston kautta, jossa henkilöstöllä on kolme edustajaa.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan panostukset vuonna 2011 olivat yhteensä 4,4 milj. euroa (4,4 milj. euroa), mikä on 0,62 % liikevaihdosta (0,61 %).

Vuoden keskeiset tutkimuskohteet olivat turvesoiden vesienkäsittelymenetelmien, ympäristöystävällisten turvetuotantomenetelmien sekä turvealueiden jälkihoitoon liittyvien uusien menetelmien kehittäminen. Metsitettyjen turvemaiden puunkorjuuseen ja tuotantoon kehitettiin uutta teknologiaa. Lisäksi Vapo jatkoi yhteistyötä Metsäliiton kanssa yhteisessä Biodiesel-projektissa.

Turvetuotannon ilmastovaikutuksien selvittämistä elinkaaritarkastelun avulla jatkettiin. Turpeen ilmastovaikutusta voidaan merkittävästi pienentää suoalueiden valinnalla ja tuotantomenetelmiä kehittämällä.

Energia-alan yhteistyössä Vapo osallistui aktiivisesti kansainväliseen toimintaan eri bioenergiajärjestöjen ja ohjelmien kautta tavoitteena turpeen ja muun bioenergian aseman vahvistaminen.

Ympäristöasiat

Ympäristöstrategian päämääränä on vähentää tavoitteellisesti päästöjä vesistöön ja ilmaan, hyödyntää luonnonvaroja kestäväällä tavalla, parantaa materiaalitehokkuutta, vähentää jätekuormitusta sekä toteuttaa ympäristöystävällinen toimisto. Ympäristöstrategiaa tukemaan käynnistettiin kolmivuotinen ympäristökoulutusohjelma, jonka tavoitteena on varmistaa yhteinen ymmärrys ja sitoutuminen ympäristöstrategian tavoitteisiin, kehittää henkilöstön sekä urakoitsijoiden ympäristöosaamista ja nostaa ympäristöasioiden hoidon tasoa.

Konsernin ympäristöjohtaminen organisoitiin ja resursoitiin vuoden 2011 aikana muun muassa nimeämällä jokaiselle liiketoiminnalle ympäristövastuuhenkilöt. Lisäksi vuonna 2011 Vapossa aloitettiin konsernin ympäristöstrategian laatiminen. Organisoinnin tavoitteena oli parantaa ympäristöasioiden järjestelmällistä suunnittelua, ohjausta ja seurantaa sekä laajentaa ympäristövastuu kattamaan koko konserni myös operatiivisella tasolla.

Vapo-konsernin vuoden 2011 ympäristönsuojelukustannukset koostuvat pääasiassa turvetuotannon kustannuksista kuten vesiensuojelurakenteiden ylläpidosta (tarvikkeet ja urakointi), velvoitetarkkailuista, ympäristöluvittamisesta ja ympäristövaikutusten arvioinneista. Kustannukset ilman oman henkilöstön työpanosta olivat yhteensä 17 milj. euroa (16 milj. euroa). Konsernin ympäristöinvestoinnit olivat 9 milj. euroa (9 milj. euroa), jotka koostuivat pääasiassa turvetuotannon vesiensuojelurakenteista.

Turvetuotanto

Maa- ja metsätalousministeriön asettaman työryhmän ehdotus soiden ja turvemaiden kestävän ja vastuullisen käytön kansalliseksi strategiaksi julkaistiin vuonna 2011. Sen mukai-

sesti Vapo kohdentaa 1.2.2011 jälkeen uusien turvealueiden hankinnan ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille. Keväällä 2011 aloitettiin neuvottelut Ympäristöministeriön kanssa Vapolla hallussa olevien luonnontilaisten tai muuten luontoarvoiltaan huomattavien kohteiden vaihdosta luvituskelppoisin soihin. Vapo noudattaa myös kansainvälisen turve- ja kasvualustatuottajien (EPAGMA) laatimaa soiden ja turve maiden vastuullisen käytön menettelyohjetta.

Vapon tavoitteena on vähentää turvetuotannon vesistökuormitusta ja käyttää vesiensuojelussa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Vuonna 2011 toteutettiin 23 tarkastajan toimesta ympäristötarkastukset kaikilla turvetuotantoalueilla. Lisäksi aloitettiin kehitysprojektit, joiden tavoitteena ovat tarkkailujen laajentaminen ja yhdenmukaistaminen sekä tuotanto-vesien jatkuvatoimisen mittauksen aloittaminen. Ensimmäinen jatkuvatoiminen kiintoainetta ja humusta mittaava laite asennettiin joulukuussa 2011.

Turvetuotannon ympäristöpalautteiden käsittelyä parannettiin vuonna 2011. Vuoropuhelua sidosryhmien kanssa edistettiin kiertävän kesäauton avulla, joka vieraili noin 40 paikkakunnalla tavoittaen yli 5000 henkilöä. Myös turvetuotannon avoimuuteen tähtäävä ”Suot nettiin”-projekti käynnistettiin.

Suomessa laitettiin vireille 67 (87) turvetuotannon ympäristölupahakemusta, joissa uuden pinta-alan määrä oli yhteensä 5 115 hehtaaria (2 557 ha). Turvetuotantoon liittyvien ympäristövaikutusten arviointeja käynnistyi yhteensä 3 (24). Uusille alueille saatiin lainvoimaisia lupia 527 hehtaaria (1 751 ha).

Turvesoita valmistui tuotantoa varten vuoden 2011 loppuun mennessä yhteensä 2 071 hehtaaria (2 541 ha). Tuotannossa ollut turveala oli 45 500 hehtaaria (45 700 ha). Tuotantoalueita poistui tuotannosta 2 280 hehtaaria (1 650 ha). Seuraavaan maankäyttöön siirtyi 1 091 hehtaaria (1 954 ha), josta maanomistajille palautettiin 489 hehtaaria (1 000 ha). Alueita siirtyi metsäksi 389 hehtaaria (160 ha), pelloksi 157 hehtaaria (210 ha), kosteikoksi 34 hehtaaria (13 ha), lintujärveksi 18 hehtaaria ja riistapelloksi 4 hehtaaria.

Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät

Vapon liiketoimintoihin laajasti vaikuttava yhteinen riski on sääolosuhteet. Talvella lämpötila vaikuttaa ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden polttoaineostoihin sekä omien lämpölaitosten käyntiasteeseen. Keväällä sääolosuhteet ratkaisevat puutarhakaupan myyntivolyymien. Kesäaikana sään vaikutus kohdistuu biopolttoaineiden ja ympäristötuotteiden tuotantomääriin sekä laatuun.

Kesän 2011 turvetuotantokausi jäi sääolosuhteiden vuoksi alle viime vuosien keskivertosadon. Tämän vuoksi turvevarastot pysyvät alhaisella tasolla alueellisten erojen ollessa lisäksi merkittäviä. Turpeen tasausvarastojen kasvattaminen edellyttää tulevana tuotantokesinä keskimääräisiä sääolosuhteita sekä riittäviä tuotantopinta-aloja. Vapon tulevaisuuden kannalta merkittävä riski on jatkuvasti vaikeutuva ympäristölupien saanti uusille turvetuotantoalueille. Vapo on päättänyt investoida turvetuotantoalueiden ympäristösuojelurakenteisiin seuraavien kolmen vuoden aikana yli 30 milj. euroa.

Regulaatoriski on tällä hetkellä osoittautunut markkinariskiä suuremmaksi vaikeuttaen energiasektorin investointeja ja kehittämistä. Energiaturpeen kilpailukykyä polttoaineena

ohjataan valmisteverotuksen avulla. Vuoden 2011 alussa voimaan tullut valmistevero 1,90 euroa/MWh sekä päästökauppavelvoitteet ovat heikentäneet energiaturpeen asemaa polttoainemarkkinoilla. Energiaturpeen aseman arvioidaan heikkenevän myös jatkossa, kun energiaturpeen valmistevero nousee 4,90 euroon/MWh vuonna 2013 ja 5,90 euroon/MWh vuonna 2015.

Vapon puupolttoaineliiketoiminnan kannattavuus on ollut heikko. Puun hankintakustannusten ja jälleenmyyntihinnan suhde on vaikeasti hallittavissa, mikä aiheuttaa merkittävän kannattavuusriskin. Vapo vahvisti puupolttoaineliiketoimintaansa organisoimalla energia-puun ja yhtiön sahojen puunhankinnan yhteen vuoden 2011 alussa ostamalla osuuden Harvestia Oy:ssä sekä lisäämällä omistustaan vuoden 2011 lopussa.

Osa konsernin voimalaitoksista kuuluu EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin. Konserni täyttää Kiotokauden (2008–2012) päästövelvoitteensa sekä kansallisessa ilmaisjaossa saatavilla ilmaisilla päästöoikeuksilla että ostamalla päästöoikeuksia markkinoilta. Lisäksi konserni on varautunut päästövelvoitteiden hoitamiseen tekemällä sijoituksia Testing Ground Facility (TGF) ja Nefco Carbon Fund (NeCF) rahastoihin.

Pellettiliiketoiminnassa vallitsi edelleen vuonna 2011 ylitarjontatilanne. Huolimatta tuotannon sopeuttamisesta kysyntää vastaavalle tasolle liittyy liiketoimintaan edelleen kannattavuusriski. Maailmanlaajuisen ylitarjonnan odotetaan jatkuvan myös vuonna 2012 ja tuotannon rajoitukset ovat mahdollisia.

Vapo Timber toimii syklisellä sahateollisuustoimialalla, jossa vuonna 2011 sahatavaran tarjonta päämarkkina-alueilla oli kysyntää suurempaa. Tämän vuoksi myyntihinnat jatkoivat laskuaan raaka-aineen hinnan säilyessä samanaikaisesti korkealla. Tilanteen tasapainottamiseksi Timberin sahoilla aloitettiin tuotannon rajoitukset loppuvuonna 2011. Timberissä on varauduttu ylitarjonnasta, raaka-aineen oikeahintaisesta saatavuudesta sekä heikkenevästä kannattavuudesta johtuviin tuotannon rajoituksiin myös vuoden 2012 aikana.

Lisätietoa riskeistä ja riskien hallinnasta on tilinpäätöksen liitetiedoissa, vuosikertomuksessa sekä Vapon [www](http://www.vapo.com)-sivuilla.

Tulevaisuuden näkymät

Vapo-konserni kokonaisuutena

Konsernin tavoitteena on parantaa sijoitetun pääoman tuottoa ja kassavirtaa sekä vahvistaa tasetta kaikkia toimintoja uudistamalla. Vapo rajoittaa investointeja vähentääkseen velkaantuneisuuttaan, mutta suunniteltuja ympäristöinvestointeja ei tulla leikkaamaan.

Vapo Biopolttoaineet

Vuoden 2012 toimintaan ja tulokseen vaikuttavat tekijät ovat sähkön pörssihinta, kesän 2012 turvetuotannon onnistuminen, teollisuuden käyntiaste, ulkolämpötila sekä tehtyjen turpeen ja muiden polttoaineiden tuki- ja verokohtelupäätösten vaikutus turpeen ja puun kysyntään. Pohjoismaiden vesivarannot ovat korkeat, mikä laskee sähkön hintaa ja lauhdetuotannon määrää sekä voimalaitosten polttoainetarvetta.

Asiakkaiden puupolttoaineiden kokonaiskäytön uskotaan lisääntyvän uusiutuvan energian velvoitepaketin, metsäpolttoaineiden korjuun ja sähköntuotannon muuttuvan tuotantotuen, tuontipolttoaineiden verotuksen kiristymisen sekä turpeen niukkuuden myötä. Vapo suuntaa puupolttoaineliiketoimintaansa kannattaviin asiakassegmentteihin, mikä voi tarkoittaa liikevaihdon alentumista. Keväällä 2012 turpeen varastot tulevat olemaan alhaiset. Turpeen saatavuus lämmityskaudella 2012–2013 on voimakkaasti riippuvainen tuotantokauden 2012 onnistumisesta.

Turvatakseen turvetuotannon jatkuvuuden Vapo investoi seuraavan kolmen vuoden aikana yli 30 milj. euroa vesienkäsittelyyn ja kestävään turvetuotantoon. Uusien linjausten mukaisesti muun muassa kaikki turvetuotantosuo rakennetaan parhaan vesienkäsittelytekniikan piiriin viimeistään 2014 loppuun mennessä, Vapo tarjoaa vaihtoon tai suojeluun 2 300 hehtaaria arvokkaita suomaita sekä kaikkien tuotantosoiden vesienkäsittelyjärjestelmät tullaan tarkastamaan 2-4 viikon välein. Tällä varmistetaan, että soiden vesienkäsittelyjärjestelmät ovat jatkuvasti lupaehtojen mukaisella tasolla.

Vapo Biopolttoaineiden tavoitteena vuonna 2012 on parantaa kassavirtaa ja kannattavuutta tehostamalla pääoman kiertoa ja tuloksenteokkyä. Tähän pyritään puupolttoaineiden hankinta-haketus-asiakastoimitusketjun kustannustehokkuutta parantamalla, varastonkiertoa tehostamalla sekä varastotasojä tarkentamalla niin Suomessa kuin Ruotsissakin. Energiaturveliiketoiminnassa vapautetaan liiketoiminnan sitomaa pääomaa myymällä tehostetusti tuotannosta poistuneita alueita muun muassa peltoviljelyyn, nopeuttamalla metsätilojen ja ainespuun myyntiä, leikkaamalla uusien soiden tuotantoon valmistelua ja konekalustoinvestointeja sekä myymällä tuotantoon soveltumattomia suoalueita. Toiminnan sitomaa pääomaa pyritään vähentämään aktiivisesti muun muassa maksuehtojen muutoksilla sekä varaosien ja tarvikkeiden varasto-ostojä vähentämällä. Lisäksi Suomessa peltoenergialiiketoimintaa supistetaan kysyntää vastaavaksi.

Vapo Biolämpö

Biolämpöliiketoiminnan tulokseen merkittävimmin vaikuttavia tekijöitä ovat sään lämpötiläkehitys, sähkön markkinahinnan kehitys, polttoaineiden hinnat ja saatavuus sekä pääkattiloiden käytettävyys. Teollisten asiakkaiden lämmön kysyntä vaikuttaa toiminnan kannattavuuteen etenkin Ruotsissa, missä merkittävä osa liikevaihdosta tulee lämmön-toimituksista sahateollisuudelle.

Liiketoiminnan tavoitteena vuodelle 2012 on kannattavuuden ja kassavirran parantaminen myyntihintoja korottamalla, kustannuksia tuotannon tehostamistoimenpiteillä alentamalla, kiinteitä kustannuksia karsimalla sekä ei-tuotannollisia ja heikosti kannattavia omaisuuseriä myymällä. Toimenpiteiden toteutus on jo käynnistetty, ja niiden vaikutuksen uskotaan näkyvän kannattavuudessa ja kassavirrassa vuoden 2012 jälkimmäisellä puoliskolla.

Vapo Puutuotteet

Sahateollisuudessa kysyntävetöisten markkinoiden elpyminen arvioidaan alkavan aikaisintaan vuoden 2012 toisella neljänneksellä, mikäli Euroopan taloudellinen tilanne paranee. Yli vuodenvaihteen jatkuneet alan tuotannon rajoitukset ovat tasapainottaneet sahatavaramarkkinoita ja vakiinnuttaneet myyntihintoja, joita pyritään nostamaan ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Tukkién hinnan odotetaan myös hieman laskevan alkuvuonna. Sahatavaran ja raaka-aineen positiivisen hintakehityksen ohella toimintojen tehostaminen, varasto-

jen ja saatavien kierron nopeuttaminen sekä tarjonnan sopeuttaminen kysyntään ovat liiketoiminnan tärkeimpiä toimenpiteitä kannattavuuden ja kassavirran parantamiseksi vuonna 2012.

Pellettiliiketoiminnan vuoden 2012 tulokseen vaikuttavat sahateollisuuden käyntiaste, ulkolämpötila sekä tehtyjen tuki- ja verokohtelupäätösten vaikutus pellettien kysyntään. Euroopassa kulutuksen kasvun vetureina ovat Iso-Britannia ja Italia, joista erityisesti Iso-Britannian kysynnän kasvu vähentäisi teollisuuspellettien ylitarjontaa. Kuluttajapellettien kotimarkkinoilla Suomessa ja Ruotsissa kasvava tuonti lisää ylitarjontaa.

Suomessa pellettiliiketoiminnan kassavirtaa ja kannattavuutta vuonna 2012 pyritään parantamaan sopeuttamalla tarjonta kysyntää vastaavalle tasolle sekä kasvattamalla kotimaan toimitusten osuutta, kun samanaikaisesti kannattamatonta vientiä Tanskaan vähennetään. Lisäksi kannattavuutta tulee parantamaan aiempaa matalammat tuotantokustannukset, mikä on seurausta Ilomantsin, Haapaveden ja Kaskisten pellettitehtaiden sulkemisesta vuonna 2011. Ruotsissa logistiikan, jakeluverkon ja myynnin kehittäminen sekä raaka-aine- ja pellettivarastojen alentaminen ovat tärkeimpiä toimenpiteitä kannattavuuden parantamiseksi.

Vapo Ympäristö

Puutarha ja ympäristöliiketoiminnassa kokonaismarkkinoiden arvioidaan kehittyvän myönteisesti vuonna 2012 ja Vapon vahvojen tuotemerkkien – Kekkilän ja Hasselfors Gardenin – lisäävän kannattavasti markkinaosuuttaan.

Liiketoiminnan kassavirtaa ja kannattavuutta parannetaan kuluja karsimalla ja nostamalla tuotteiden hintatasoa. Säästöjä haetaan logistiikkakustannuksista ja raaka-aineen hankinnasta, kuljetusmatkojen optimoimisesta sekä raaka-aineen saannin turvaamisesta riittävän läheltä tehtaita. Lisäksi Suomessa ja Ruotsissa tehdään toiminnan uudelleenjärjestelyjä. Ruotsissa tuotanto aiotaan keskittää kahteen tehtaaseen samalla, kun yksi tehdas tullaan sulkemaan syksyllä 2012. Suomessa tavoitteena on prosessien tehostaminen.

Hallinto 2011

Vapo-konsernia johtavia hallintoelimiä ovat Vapo Oy:n yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja sekä tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat. Vapo Oy:n hallitus muodostaa keskuudestaan suositusten mukaisesti tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan.

Operatiivisesti Vapo Oy:n liiketoimintoja johdetaan liiketoiminnoittain. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimii konsernin johtoryhmä, jonka Vapo Oy:n hallitus nimittää.

Hallitus 31.12.2011

Puheenjohtaja	KTM Juho Lipsanen
Varapuheenjohtaja	toimitusjohtaja Perttu Rinta

Jäsenet
 toimitusjohtaja Risto Kantola 25.3.2011 saakka
 toimitusjohtaja Martti Haapamäki 25.3.2011 alkaen
 toimitusjohtaja Hannu Linna
 elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva
 johtaja Katariina Simola 25.3.2011 saakka
 johtaja Marja Tuderman 25.3.2011 alkaen

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 15 kertaa. Hallituksen jäsenten kokouksiin osallistumisprosentti oli 97 %. Hallitus on tehnyt toiminnastaan itsearvioinnin. Hallitus on valinnut 30.3.2011 palkitsemisvaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat vuonna 2011 KTM Juho Lipsanen (puheenjohtaja) ja jäsenenä elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva sekä toimitusjohtaja Hannu Linna. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden aikana kaikkiaan 5 kertaa, läsnäoloprosentti oli 100 %. Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat vuonna 2011 toimitusjohtaja Perttu Rinta (puheenjohtaja) ja jäsenenä toimitusjohtaja Martti Haapamäki sekä johtaja Marja Tuderman. Tarkastusvaliokunta kokoontui 6 kertaa, läsnäoloprosentti oli 100 %.

Hallintoneuvosto 31.12.2011

Puheenjohtaja agronomi Juha Korkea-
 Varapuheenjohtaja tekn tri h.c. Heikki Miilumäki
 Jäsenet metsänhoidonneuvoja Hannu Hoskonen
 toimitusjohtaja Mikko Hentinen 25.3.2011 alkaen
 kansanedustaja Mats Nylund
 kansanedustaja Raimo Piirainen
 asiakaspäällikkö Eero Kubin
 kansanedustaja Esko Kurvinen
 kunnallisneuvos Kauko Rauhansalo 25.3.2011 saakka
 maakuntaneuvos Simo Salmelin
 kansanedustaja Marjo Matikainen-Kallström

Henkilöstön edustajat ja varaedustajat hallintoneuvostossa

Heikki Salorinne, metsä- ja sahatyöntekijät (Rauno Valkendorff)
 Ilpo Viinamäki, turveteollisuustyöntekijät (Seppo Ala-Aho)
 Tommi Pihlajasalo, ylemmät toimihenkilöt (Matti Koljonen)

Hallintoneuvosto kokoontui tilikauden aikana 4 kertaa. Osallistumisprosentti oli 100 %.

Konsernin johtoryhmä 31.12.2011

Tomi Yli-Kyyny, toimitusjohtaja
 Pasi Koivisto, liiketoimintajohtaja, Biopolttoaineet
 Markus Hassinen, kehitysjohtaja sekä liiketoimintajohtaja, Biolämpö

Juha Hakala, liiketoimintajohtaja, Timber
Petri Alava, liiketoimintajohtaja, Ympäristö
Matti Puuronen, johtaja, Baltian ja Puolan toiminnot
Juhani Ylä-Sahra, johtaja, Skandinavian toiminnot
Jyrki Vainionpää, talousjohtaja
Kari Poikolainen, lakiasiainjohtaja
Pirjo Nikkilä, henkilöstöjohtaja
Mia Suominen, ympäristöjohtaja
Ahti Martikainen, johtaja, viestintä ja yhteiskuntasuhteet

Tilintarkastaja

Tilintarkastusyhteisö Deloitte & Touche Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tapani Vuopala.

Vapo Oy:n osakepääoma ja omistus

Vapo Oy:llä on yksi osakesarja. Osakkeita on kaikkiaan 30 000 kappaletta ja osakkeen nimellisarvo on 1681,88 euroa osakkeelta. Osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa, ja kaikki osakkeet oikeuttavat samansuuruiseen osinkoon. Vuoden 2011 lopussa Vapo Oy:n osakepääoma oli 50 456 000 euroa.

Vapo Oy on Suomen valtion ja Suomen Energiavarat Oy:n omistama yhtiö. Suomen valtio omistaa osakkeista 50,1 prosenttia (15 030 osaketta) ja Suomen Energiavarat Oy 49,9 prosenttia (14 970 osaketta).

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Hallitus ehdottaa, että Vapo Oy:n tilikauden tappio, 6.300.383,89 euroa, kirjataan voittovarojen vähennykseksi, jonka jälkeen yhtiökokouksen käytettävissä on voitonjakokelpoisia varoja 178.728.725,09 euroa. Hallitus ehdottaa, ettei tilikaudella jaeta osinkoa.

Konsernitilinpäätös 2011, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma

1000 eur	Liitetieto	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
LIIKEVAIHTO	2	705 021	719 515
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		7 396	-8 859
Valmistus omaan käyttöön		6 219	7 456
Liiketoiminnan muut tuotot	4	9 834	14 105
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		-168	281
Materiaalit ja palvelut	5	-408 530	-361 463
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	7	-65 707	-64 350
Poistot	8	-46 202	-43 950
Arvon alentumiset	8	-31 077	-4 871
Liikearvon arvonalentuminen	8	-6 385	-1 395
Liiketoiminnan muut kulut	6	-212 338	-217 064
Liikevoitto		-41 937	39 404
Rahoitustuotot	9	13 416	30 504
Rahoituskulut	9	-21 727	-29 701
Voitto ennen veroja		-50 249	40 207
Tuloverot	10	11 117	-10 124
TILIKAUDEN VOITTO		-39 132	30 083
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT:			
Muuntoerot ulkomaisista yksiköistä		-132	2 625
Myytavissä olevat sijoitukset		-8 097	1 223
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		2 105	-318
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-6 123	3 530
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		-45 255	33 613
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-40 143	28 993
Määräysvallattomille omistajille		1 011	1 090
		-39 132	30 083
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-46 269	32 505
Määräysvallattomille omistajille		1 014	1 108
		-45 255	33 613
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Tulos/osake		-1 338	966
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä:		30000	30000

Konsernitase

1000 eur	Liitetieto	31.12.2011	31.12.2010
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	12 469	11 563
Liikearvo	11	11 905	18 290
Aineelliset hyödykkeet	12	523 500	527 097
Osuudet osakkuusyhtiöissä	13	8 143	1 329
Myytävissä olevat sijoitukset	14	10 080	19 043
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	15	4 415	5 065
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	16	673	1 138
Laskennalliset verosaamiset	17	1 918	1 176
Pitkäaikaiset varat yhteensä		573 103	584 700
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	180 839	186 052
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19	107 455	145 091
Tuloverosaamiset		5 256	2 316
Rahat ja pankkisaamiset	20	2 603	3 839
Lyhytaikaiset varat yhteensä		296 152	337 298
Myytävänä olevat pitkäaikaiset varat	11		711
VARAT YHTEENSÄ		869 255	922 710
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma		50 456	50 456
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot		29 774	35 853
Muuntoerot		-925	-791
Kertyneet voittovarot		202 104	257 299
Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		281 409	342 818
Määräysvallattomat omistajat		4 355	4 135
Oma pääoma yhteensä	21	285 764	346 953
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	24 948	38 320
Pitkäaikaiset korolliset velat	22	312 371	285 036
Muut pitkäaikaiset velat	23	9 217	10 178
Varaukset	24	18 951	12 091
Pitkäaikaiset velat yhteensä		365 487	345 624
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	22	110 423	137 148
Ostovelat ja muut velat	25	107 309	91 755
Tuloverovelat		271	870
Varaukset	24		359
Lyhytaikaiset velat yhteensä		218 003	230 133
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		869 255	922 710

Konsernin rahavirtalaskelma

1000 eur	31.12.2011	31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	-39 132	30 083
Oikaisut tilikauden tulokseen		
Poistot ja arvonalentumiset	83 664	50 215
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista, voitoista(-) / tappioista (+)	168	-281
Rahoitustuotot ja -kulut	8 312	-802
Tuloverot	-11 117	10 124
Muut oikaisut	-1 025	-2 439
Oikaisut tilikauden tulokseen yhteensä	80 002	56 817
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	5 730	-1 847
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	31 087	-16 235
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	15 424	-3 315
Varausten muutos	6 472	1 016
Käyttöpääoman muutos yhteensä	58 713	-20 381
Maksetut korot	-11 408	-9 740
Saadut korot	721	371
Muut rahoituserät	-82	-1 218
Maksetut verot	-4 398	-6 840
Liiketoiminnan rahavirta	84 417	49 092
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-79 255	-80 233
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	13 700	6 268
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-23	
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	35	
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet	-7 064	
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet	65	
Investoinnit muihin sijoituksiin	-3	
Luovutustulot muista sijoituksista	9 488	2 562
Myönnetyt lainat	-254	-697
Lainasaamisten takaisinmaksut	317	483
Saadut osingot	1 078	1 090
Investointien rahavirta	-61 916	-70 527
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-60 164	23 826
Pitkäaikaisten lainojen nostot	150 502	101 874
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-97 924	-82 633
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-35	-82
Maksetut osingot	-15 753	-13 335
Rahoituksen rahavirta	-23 374	29 650

Rahavarojen muutos	-873	8 215
Rahavarat tilikauden alussa	3 839	1 498
Rahavarojen muutos	-873	8 215
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-314	-5 874
Rahavarat tilikauden lopussa	2 603	3 839
Yritysjärjestelyjen rahavarat	50	

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1000 eur	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallatt. omistajat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2011	50 456	5 992	29 861	-791	257 299	342 818	4 135	346 953
Oman pääoman muutokset								
Osingonjako					-15 000	-15 000	-753	-15 753
Yritysten yhteenliittymät						0		0
Tytäryhtiöomistuksen lisäys					38	38	-41	-3
Laaja tulos yhteensä		-5 992		-134	-40 143	-46 269	1 014	-45 255
Muut muutokset								
Laskennallisten verojen osuus					4	4	2	6
Muut muutokset			-87		-95	-182	-2	-184
OMA PÄÄOMA 31.12.2011	50 456	0	29 774	-925	202 104	281 409	4 355	285 764

1000 eur	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallatt. omistajat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2010	50 456	5 087	29 966	-3 397	240 082	322 194	4 362	326 556
Oman pääoman muutokset								
Osingonjako					-12 000	-12 000	-1 335	-13 335
Yritysten yhteenliittymät						0		0
Siirrot erien välillä						0		0
Laaja tulos yhteensä		905		2 607	28 993	32 505	1 108	33 613
Muut muutokset								
Laskennallisten verojen osuus			16		154	171		171
Muut muutokset			-121		69	-52		-52
OMA PÄÄOMA 31.12.2010	50 456	5 992	29 861	-791	257 299	342 818	4 135	346 953

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot, IFRS

Yhtiön perustiedot

Vapo-konserni on Itämeren alueella toimiva paikallisten ja uusiutuvien polttoaineiden, biosähkön ja -lämmön sekä ympäristöliiketoimintaratkaisujen toimittaja.

Vapo-konserni koostuu neljästä liiketoiminta-alueesta: Vapo Biopolttoaineet, Vapo Biolämpö, Vapo Timber ja Vapo Ympäristö. Vapolla on tytäryhtiöitä sekä Suomessa että ulkomailla.

Konsernin emoyhtiö Vapo Oy on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Jyväskylän kaupunki ja rekisteröity osoite Vapo Oy, Yrjönkatu 42, PL 22, 40101 Jyväskylä. Yhtiön www-osoite on www.vapo.fi.

Vapo Oy:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 16.2.2012 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.vapo.fi tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista.

1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

1.1 Yleistä

Vapo Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2011 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Vapo-konserni siirtyi IFRS-tilinpäätöskäytännön mukaiseen raportointiin vuoden 2006 alussa. Aiemmin konserni noudatti suomalaista tilinpäätöskäytäntöä (Finnish Accounting Standards, FAS).

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Esittämistä varten yksittäiset luvut ja loppusummat on pyöristetty täysiksi tuhansiksi, mikä aiheuttaa pyöristyseroja yhteenlaskuissa.

Kaikki Vapo-konsernin tilinpäätöksessä esitetyt tiedot perustuvat jatkuviin toimintoihin.

1.2. Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Vapo Oy:n, sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on yli 50 %:n osuus osakkeiden äänimäärästä tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta. Piipsan Turve Oy, jossa Vapon omistusosuus on 48 %, on yhdistelty sopimusrakenteen perusteella tytäryhtiönä Vapon konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhtiöt, joissa Vapon osuus äänimäärästä on 20-50 % ja joissa Vapolla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Tuloslaskelmasa osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista on esitetty ennen liikevoittoa aiemman rahoituserien sijasta, joten vertailuvuissa vuoden 2010 liikevoitto eroaa edellisestä vuonna esitetystä liikevoitosta. Konsernitilinpäätökseen on jätetty yhdistelemättä Biokraft Oy, joka on sopimusrakenteen perusteella yhdistelty Metsäliitto Osuuskunnan konsernitilinpäätökseen.

Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankintameno on kohdistettu hankitun kohteen hankintahetkellä yksilöidylle varoille ja veloille niiden käypään arvoon silloin, kun arvo on voitu määrittellä luotettavasti. Hankintameno kohdistuksista on kirjattu laskennalliset verot voimassa olevan verokannan mukaan, ja jäljelle jäävä osuus on merkitty taseeseen liikearvoksi.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja vähemmistöille. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään myös omana eränään osana omaa pääomaa.

1.3. Yhteenveto käytetyistä merkittävistä laskentaperiaatteista

Uusien IFRS-standardien tai IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Vuonna 2011 voimaan tulleet standardit eivät tulleet sovellettaviksi Vapo-konsernissa.

Arvioiden käyttö tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaisesti edellyttää konsernin johdolta arvioiden ja oletusten käyttämistä. Nämä arviot ja oletukset vaikuttavat tilinpäätöshetken tase-erien arvoon, ehdollisten varojen ja velkojen ra-

portointiin sekä raportointikauden tuottojen ja kulujen määriin. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä, mutta lopulliset toteutumat saattavat poiketa tehdyistä arvioista. Arvioita sisältyy tilinpäätöksessä varausten määriin, arvojen testaukseen ja käypien arvojen määrittelyihin.

Tuloutusperiaatteet

Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä Vapo-konsernilla ole tosiasiallista määräysvaltaa myytyihin tavaroihin.

Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla ja alennuksilla.

Valuuttamääräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat muunnetaan euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot kirjataan kokonaisuudessaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi tilikauden keskipurssin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Tuloslaskelman ja taseen eri valuuttakursseista aiheutuva keskipurssiero on kirjattu kertyneiden voittovarojen muuntoeriin. Kurssimuutoksista johtuva oman pääoman muuntoero on kirjattu omana eränänsä konsernin oman pääoman muuntoeroihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Kehitysmenot, jotka aiheutuvat uusien tuotteiden suunnittelusta, aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi edellyttäen, että tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Tilinpäätöshetkellä Vapo-konsernin taseessa on Kekkilä Oy:ssä aktivoituja kehitysmenoja.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat verot kunkin yhtiön paikallisen verolainsäädännön perusteella, sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut, samoin kuin laskennallisten verojen muutokset. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti suoraan omaan pääomaan.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassaolevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät tilinpäätössiirroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostamisesta käypään arvoon sekä sisäisistä katteista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Yrityksen hankinnasta syntynyt liikearvo muodostuu hankintamenon sekä hankittujen käypiin arvoihin arvoasetettujen yksilöitävissä olevien nettovarojen erotuksena. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille ja se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Osakkuusyritysten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyhtiösijoituksen arvoon. Mikäli kyseisen liikearvon voidaan katsoa kohdistuvan hankitun osakkuusyhtiön varoihin tai muihin aineettomiin oikeuksiin, se poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat patentit, tekijänoikeudet sekä ohjelmistolisenssit. Ne arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, joka voi vaihdella viidestä kymmeneen vuoteen.

Aineelliset hyödykkeet

Käyttöomaisuus

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon. Hankittujen tytäryhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Jos käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, osat käsitellään erillisinä hyödykkeinä.

Poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin pitoaikoihin:

Rakennukset ja rakennelmat	15-40 vuotta
Koneet ja laitteet	3-25 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5-30 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja ja turvevarat poistetaan substanssipoistoin arvioituna taloudellisena käyttöaikanaan. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolloin ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että ne lisäävät yritykselle koituvaa taloudellista hyötyä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvojen erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon.

Turvevarat

Vapon turveliketoimintoihin liittyvät turvevarat sisältyvät tase-erään aineelliset hyödykkeet. Turvevaroista tehdään poisto käytön mukaan. Turvevarojen lisäykseksi kirjataan uusien tuotantoalueiden hankinnan yhteydessä turvevarojen arvioitua määrää vastaava osuus maksetusta kokonaiskauppahinnasta.

Turvevarojen hankintamenon lisäyksenä käsitellään lisäksi ns. turvetuotannon valmistelumenot, jotka aiheutuvat turvetuotantoalueiden tuotantokuntoon saattamisesta. Konsernin tuotannossa olevien tuotantoalueiden turvevarojen m³-määriä seurataan mittauksin. Mittaustulosten perusteella ei kirjata tasearvojen muutoksia, mutta niiden perusteella tarkennetaan tarvittaessa suunnitellun käytön ja jäljellä olevan turpeen määrään perustuvaa poistosuunnitelmaa.

Arvonalentumiset

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jokaisen raportointikauden lopussa mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi. Ennakoivina arvonalentumisviitteinä seurataan tunnuslukujen lisäksi viranomaispäätöksiä, energiamarkkinamuutoksia, ja -sääntelyä sekä kilpailijoiden toimenpiteitä. Arvonalentumisen arviointia varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän tasearvoa kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka omaisuuserän avulla ovat saatavissa.

Turvetuotantoalueiden mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi Vapo-konsernissa seurataan tekijöitä, jotka vaikuttavat turvetuotantoalueiden tulontuottamiskykyyn kuten, turvevarojen määrä ja lämpösisältö, suon logistinen sijainti, suon maantieteelliset olosuhteet, suon ympäristöluvallinen tilanne, hankintahinta ja valmistelukustannus ja elinkaaren vaihe.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteuttamiseksi välttämättömät menot. Vaihto-omaisuuden arvo on määriteltävä FIFO -menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös normaalituotantoastetta vastaava osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei yleishallinnon, myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Turvetuotannon vaihto-omaisuus sisältää kesäaikana tuotetun eli suosta irrotetun turpeen myyntivaraston. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä rahamarkkinasijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat on luokiteltu IAS 39 perusteella seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat, myytävissä olevat sijoitukset ja lainat ja muut saamiset.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kurseja. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenoon arvonalennuksilla vähennet-

tynä. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan. Kun tällainen omaisuuserä myydään, kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen. Myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Lainat ja muut saamiset sekä kaikki rahoitusvelat, paitsi johdannaiset, kirjataan selvityspäivänä, ja ne esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenuon. Epävarmojen saamisten määrä arvioidaan perustuen yksittäisten erien riskiin. Luottotappiot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan.

Kaikki johdannaiset arvostetaan ja kirjataan käypään arvoon kaupanteko- ja tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa. Johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Kaikkiin omaan pääomaan kirjattaviin käyvän arvon muutoksiin tehdään lisäksi soveltuvat vero-oikaisut.

Saadut avustukset

Valtioilta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan systemaattisella tavalla, jolloin ne tulevat kirjatuksi niiden menojen kohdalle, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tuloutetaan omaisuuden taloudellisen käyttöajan mukaan. Taseessa nämä investointiavustukset vähennetään asianomaisen käyttöomaisuushyödykkeen arvosta.

Päästöoikeudet

Päästöoikeuksien laskentaperiaatteet perustuvat voimassa oleviin IFRS-standardeihin. Päästöoikeudet ovat aineettomia oikeuksia, jotka arvostetaan hankintamenuon. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa, eli niiden arvo on nolla. Varaus päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Täten mahdollinen tulosvaikutus aiheutuu toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erosta.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varaukset voivat liittyä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin ja ympäristövelvoitteisiin.

Turvetuotannon aloittaminen suoalueella edellyttää ympäristölupaa. Luvassa määritellään mm. alueen jälkihoitotoimenpiteet turvetuotannon päätyttyä. Jälkihoitotoimenpiteisiin varautumiseksi Vapo-konsernissa kerrytetään vuosittain tuotantomäärän mukaan muuttuvaa ns. jälkikäyttövarausta, joka kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan ja samalla kerrytetään varauksen määrää taseessa. Jälkikäyttövarausta puretaan vuosittain jälkihoitotoimenpiteistä aiheutuneiden kustannusten perusteella. Varauksen määrää ja mahdollisia jälkikäyttövelvoitteiden muutoksia tarkastellaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja varausta tarkistetaan siten, että se vastaa parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Vuokrasopimukset

Aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokratiohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Rahoitusleasingsopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingsopimuksen keston mukaan. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenuon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut on kirjattu korolliseen vieraaseen pääomaan jaoteltuna lyhyt- ja pitkäaikaisiin velkoihin. Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluiksi.

2. Segmentti-informaatio

Konsernin ensisijainen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminnallisiin segmentteihin. Liiketoimintasegmentit vastaavat konsernin sisäistä liiketoiminnan organisaatorakennetta ja taloudellisen raportoinnin toteutustapaa. Segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin tai niissä tapauksissa kun markkinahintaa ei ole olemassa käypiin arvoihin. Kaikki segmenttien väliset myynnit ja muut liiketapahtumat eliminoi-

daan konsernin konsolidoinnin yhteydessä. Segmenttien raportoitava tulos on liiketulos. Segmentin varoihin sisältyvät kaikki segmenttiin kuuluvien yksiköiden varat pois lukien rahoitukseen ja verotukseen liittyvät varat. Tytäryhtiöiden hankinnasta syntyneet liikearvot on allukoitu liiketoimintasegmenteille. Segmentin velkoihin sisältyvät kaikki segmenttiin kuuluvien liiketoimintojen juoksevat velat pois lukien rahoitukseen ja verotukseen liittyvät velat. Pääsegmenttien ulkopuolelle kuuluvat toiminnot raportoidaan segmentissä muu toiminta.

Biopolttoaineet: Segmentin tuotot muodostuivat paikallisten biopolttoaineiden myynnistä, hankinnasta ja tuotannosta. Päätuotteet olivat energiaturve, monipuoliset puupolttoaineet, ml. pelletti ja peltoenergia. Toimintaa harjoitettiin Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa, Virossa, Latviassa, ja Venäjällä.

Biolämpö: Segmentin tuotot muodostuivat lämmön ja sähkön myynnistä, hankinnasta ja tuotannosta joko yksin tai yhdessä yhteistyökumppanin kanssa. Energiantuotannossa käytettiin pääosin paikallisia ja uusiutuvia biopolttoaineita. Toimintaa harjoitettiin Suomessa, Ruotsissa, Virossa ja Puolassa.

Timber: Segmentin tuotot muodostuivat sahatavaran ja jalosteiden myynnistä ja tuotannosta. Kaikki tuotanto tapahtui Suomessa.

Ympäristö: Segmentti koostui kasvualustojen, kasviravinteiden, ympäristöturvetuotteiden ja ympäristöpalveluiden myynnistä, kehittämisestä ja tuotannosta. Ympäristöturvetuotteet soveltuvat muun muassa eläinten kuivitukseen, peltojen maanparannukseen, jätevedenpuhdistamoille imeytykseen ja kompostointiin sekä ympäristörakentamiseen. Ympäristöpalvelut koostuvat biojätteiden ja lietteiden käsittelystä, kompostointilaitosten toimituksista sekä alueellisesta jätteenkäsittelystä. Toimintaa oli Suomen lisäksi Ruotsissa, Latviassa, Norjassa, Tanskassa ja Virossa.

Muut

Tuloslaskelmaan sisältyvät allukoimattomat erät sisältävät konsernin jakamattomia kuluja. Segmenteille kohdentamattomat varat sisältävät pääasiassa konserniin liittyviä eriä, verosaamia, lainasaamia, osakkeita ja osuuksia. Segmenteille kohdentamattomat velat sisältävät konserniin liittyviä eriä, pitkä- ja lyhytaikaiset lainat ja veroihin liittyvät erät.

Segmenttiedot 2011

1000 eur	Biopolttoaineet	Biolämpö	Timber	Ympäristö	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	385 764	103 827	115 647	99 786	0	0	705 021
Sisäinen liikevaihto	43 553	6 783	5 691	2 115	0	-58 142	0
Liikevaihto	429 317	110 610	121 338	101 901		-58 144	705 021
Segmentin liikevoitto/tappio	-18 227	980	-9 316	2 357	-17 731	0	-41 937
Rahoitustuotot ja -kulut							-8 312
Tuloverot							11 117
Tilikauden tulos	-18 227	980	-9 316	2 357	-17 731	0	-39 132
Segmentin varat	519 582	160 248	57 119	91 442	127 752	-115 793	840 350
Osuudet osakkuusyhtiöissä	3 634	289	3 532	659		-30	8 143
Kohdistumattomat varat							20 761
Varat yhteensä							869 254
Segmentin velat	80 005	19 026	16 734	17 884	6 965	-24 314	116 301
Kohdistumattomat velat							467 190
Velat yhteensä							583 491
Investoinnit	47 791	14 960	9 503	10 813	11 423		94 490
Poistot	21 157	10 982	3 460	5 371	5 232		46 202
Arvonlennukset	33 837	2 120		1 071	434		37 462

Segmentin sisäinen liikevaihto sekä segmentin liikevoitto/tappio on arvostettu markkinahinnoin.

Segmenttitiedot 2010

1000 eur	Biopolttoaineet	Biolämpö	Timber	Ympäristö	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	401 310	96 368	128 686	93 151		0	719 515
Sisäinen liikevaihto	36 474	9 335	6 741	654		-53 204	0
Liikevaihto	437 784	105 703	135 427	93 805	0	-53 204	719 515
Segmentin liikevoitto/tappio	39 305	4 996	4 683	7 140	-16 720	0	39 404
Rahoitustuotot ja -kulut							802
Tuloverot							-10 124
Tilikauden tulos	39 305	4 996	4 683	7 140	-16 720	0	30 083
Segmentin varat	506 824	189 136	67 179	77 201	37 011	-4 911	872 440
Osuudet osakkuusyhtiöissä	84	574		670			1 329
Kohdistumattomat varat							48 941
Varat yhteensä							922 710
Segmentin velat	58 650	12 629	11 297	20 898	10 909	-2 111	112 272
Kohdistumattomat velat							463 485
Velat yhteensä							575 757
Investoinnit	45 166	11 698	2 459	10 681	10 924		80 929
Poistot	21 999	12 032	3 243	4 720	1 956		43 950
Arvonlennukset	1 951			2 921			4 871

Segmentin sisäinen liikevaihto sekä segmentin liikevoitto/tappio on arvostettu markkinahinnoin.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

1000 eur	2011	2010
Liikevaihto		
Liikevaihto Suomi	397 816	411 186
Liikevaihto Ruotsi	156 786	165 686
Liikevaihto muut maat	150 419	142 644
Yhteensä	705 021	719 515
Pitkäaikaiset varat*		
Suomi	418 283	400 228
Ruotsi	91 040	105 965
Muut maat	38 551	50 758
Osuudet osakkuusyrityksissä	8 113	1 329
Yhteensä	555 987	558 279
Investoinnit		
Suomi	78 752	64 786
Ruotsi	7 928	11 077
Muut maat	7 811	5 065
Yhteensä	94 490	80 929

Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja niiden varat varojen sijainnin mukaan.

* =Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit ja laskennalliset verosaamiset.

3. Yrityshankinnat

Vuonna 2011 konsernilla ei ollut yrityshankintoja.

4. Liiketoiminnan muut tuotot

1000 eur	2011	2010
Vuokratuotot	1 304	1 288
Avustukset ja julkiset tuet	1 628	1 753
Liiketoiminnan muut tuotot	2 301	1 728
Palovakuutuskorvaukset	1 300	6 300
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	3 302	3 036
Liiketoiminnan muut tuotot	9 834	14 105

Vapon tytäryhtiö Suo Oy sai julkista tukea peltoenergian tuotantoon yhteensä 0,9 milj. euroa.

5. Materiaalit ja palvelut

1000 eur	2011	2010
Ostot tilikauden aikana	-281 834	-243 157
Varastojen lisäys tai vähennys	-7 299	5 366
Ulkopuoliset palvelut	-119 396	-123 672
Materiaalit ja palvelut	-408 530	-361 463

6. Liiketoiminnan muut kulut

1000 eur	2011	2010
Vuokrat	-15 422	-13 635
Myyntirahdit	-100 002	-81 358
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	-2 277	-597
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-320	-251
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-119	-648
Tilintarkastusmenot, veroneuvonta	-45	-48
Tilintarkastusmenot	-485	-947
Vieraat palvelut	-20 347	-21 679
Muut kulut	-73 804	-98 848
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-212 338	-217 064

7. Henkilöstökulut

1000 eur	2011	2010
Palkat ja palkkiot	-50 722	-50 186
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-8 068	-7 317
Eläkekulut, vapaaehtoiset	-1 155	-611
Eläkekulut yhteensä	-9 223	-7 927

Muut henkilösivukulut	-5 763	-6 236
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut yhteensä	-65 707	-64 350
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	2 037	1 395
Hallituksen jäsenet	206	205
Hallintoneuvoston jäsenet	75	74
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	2 318	1 674

Lisätietoja hallituksen, hallintoneuvoston, toimitusjohtajan, johdon ja henkilöstön palkitsemisesta vuosikertomuksessa ja [www-sivuilla](#).

Henkilöstö keskimäärin

	2011	2010
Biopolttoaineet	526	579
Biolämpö	110	129
Timber	213	235
Ympäristö	232	258
Muut toiminnot	145	132
Yhteensä	1 226	1 333

8. Poistot ja arvonalentumiset

1000 eur	2011	2010
Suunnitelman mukaiset poistot		
Kehittämismenot	-1	
Aineettomat oikeudet	-3 102	-2 181
Rakennukset ja rakennelmat	-6 167	-6 095
Koneet ja kalusto	-24 116	-23 384
Muut aineelliset hyödykkeet	-12 816	-12 289
Yhteensä	-46 202	-43 950
Arvonalentumiset		
Liikearvo	-6 385	-1 395
Maa-alueet	-145	-18
Rakennukset	-8 128	-780
Konet ja kalusto	-22 365	-2 754
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	-440	-1 320
Yhteensä	-37 462	-6 266
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-83 664	-50 215

9. Rahoitustuotot ja -kulut

1000 eur	2011	2010
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	1 057	1 042
Luovutusvoitot, myytävissä olevista sijoituksista	7 619	3
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		
- korkojohdannaiset, ei suojauslaskenta	1 171	3 237
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	193	336

- sähköjohdannaiset, ei suojauslaskenta		6 582
Korkotuotot	686	366
Valuuttakurssivoitot jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista	55	148
Muut valuuttakurssivoitot	451	18 590
Muut rahoitustuotot	2 184	201
Rahoitustuotot yhteensä	13 416	30 504
Korkokulut	-11 634	-9 403
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-384	-815
Luovutustappiot, myytävissä olevista sijoituksista	-30	
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		
- sähköjohdannaiset, ei suojauslaskenta	-6 284	
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	-64	
- hyödykejohdannaiset, ei suojauslaskenta	-316	-442
Valuuttakurssitappiot jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista	-418	-987
Muut valuuttakurssitappiot	-1 178	-17 512
Muut rahoituskulut	-1 418	-541
Rahoituskulut yhteensä	-21 727	-29 701
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-8 311	802

10. Tuloverot

1000 eur	2011	2010
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-855	-7 067
Aikaisempien tilikausien verot	13	-93
Muut välittömät verot	-8	-3
Laskennalliset verot	11 968	-2 961
Yhteensä	11 117	-10 124

Veron täsmäytyslaskelma

1000 eur	2011	2010
Kirjanpidon tulos ennen veroja	-50 249	40 207
Laskennallinen vero emoyhtiön 26 %:n verokannalla	13 065	-10 454
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutukset	427	298
Verovapaiden erin vaikutus yksikön verokannalla	2 085	825
Vähennyskelvottomien erien vaikutus yksikön verokannalla	-4 609	-637
Aikaisempien tilikausien vero	13	-93
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	-878	-63
Verokannan muuttumisen vaikutus tilikauden veroihin	1 014	
Verokulu tuloslaskelmassa	11 117	-10 124
Taseeseen kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	2011	2010
Liiketoiminnan tappio	878	63

11. Aineettomat hyödykkeet

1000 eur	Liikearvo	Kehittämismenot	Aineet- tomat oikeudet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	26 125		17 322	1 414	44 861
Muuntoerot (+/-)	51		0		52
Lisäykset		61	1 387	2 430	3 878
Vähennykset			-177		-177
Siirrot erien välillä	149		3 393	-3 259	283
Hankintameno 31.12.2011	26 325	61	21 925	585	48 896
Kertyneet poistot 1.1.2011	-7 835		-7 173		-15 008
Muuntoerot (+/-)	-51		0		-51
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-149		175		25
Tilikauden poisto		-1	-3 102		-3 103
Arvonlennukset	-6 385				-6 385
Kertyneet poistot 31.12.2011	-14 420	-1	-10 101	0	-24 522
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	11 905	60	11 824	585	24 374

1000 eur	Liikearvo		Aineet- tomat oikeudet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	26 145		13 023	1 007	40 175
Muuntoerot (+/-)	499		3		501
Lisäykset			1 199	4 552	5 751
Vähennykset	-519		-136		-655
Siirrot erien välillä			4 011	-4 011	0
Siirto myytävänä oleviksi luokit.pitkäaik.varoihin			-777	-134	-911
Hankintameno 31.12.2010	26 125		17 322	1 414	44 861
Kertyneet poistot 1.1.2010	-6 959		-5 081		-12 041
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	519		-110		409
Siirto myyt. oleviksi luokit.pitkäaik.varoihin, kert.poistot			200		200
Tilikauden poisto			-2 181		-2 181
Arvonlennukset	-1 395				-1 395
Kertyneet poistot 31.12.2010	-7 835		-7 173	0	-15 008
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	18 290		10 149	1 414	29 853

Sähkömyyntiliiketoiminnan kauppaan liittyvät aineettomat oikeudet luokiteltiin myytävänä oleviksi vuonna 2010.

Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksikköjen arvonalentumistestaus

Liikearvo on kohdistettu arvonalennustestausta varten konsernissa määritetyille pienimmille itsenäisesti rahavirtaa tuottaville yksiköille, joita seurataan johdon raportoinnissa. Pienin rahavirtaa tuottava yksikkö on liiketoiminta-alue tai erillinen seurantakohte. Rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat samat kuin edellisenä vuonna.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty perustuen käyttöarvolaskelmiin. Laskelmat perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, budjetteihin ja strategialaskelmiin jotka kattavat 1-5 vuotta. Viiden vuoden jälkeiset vuodet on ennustettu varovaisesti joko täysin ilman kasvutekijää tai kasvutekijän vaikutus on marginaalinen.

Laskenta-ajanjaksona on käytetty käyttöomaisuuden keskimääräistä pitoaikaa. Jos testattava omaisuus koostuu pääosin turvevaroista, on laskenta-aika perustunut turvevarojen riittävyyteen. Ennakoidut rahavirrat on diskontattu nykyhetkeen. Diskonttauskorkona on käytetty konsernin painotettua keskimääräistä pääomakustannusta (wacc) 7,0 % (7,0 %) kaikkien rahavirtaa kerryttävien yksikköjen osalta.

Keskeiset oletukset käyttöarvolaskelmissa ovat:

AS Tootsi Turvas

- tiedossa olevat uudet asiakkaat lisäävät myyntiä, kun markkinaosuus säilytetään
- myyntihintojen arvioidaan nousevan, koska kilpailevien polttoaineiden hinnat nousevat
- tuotantoa tehostetaan

Neova AB, Vapo Oy (Biopolttoaineet) ja Ympäristö

- laskelmat perustuvat 2012 vuosisuunnitelmaan ja viidelle vuodelle tehtyihin strategiasuunnitelmiin.

Vapo Oy (Biolämpö)

- laskelmat perustuvat vuosisuunnitelmaan 2012 ja sen jälkeen 2 % hintojen ja kustannusten nousuun.

Kaikkissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä laskelmat on tehty perustuen olemassa olevaan tuotantokapasiteettiin jota ylläpidetään korvausinvestointien avulla.

Arvon alentumistestauksen tuloksena alaskirjattiin pellettiliiketoiminnan liikearvot 6,4 M€. Muille liikearvojen arvonalentumisille ei nähty tarvetta. Johdon käsityksen mukaan kohtuulliset muutokset laskelmissa käytetyissä keskeisissä oletuksissa eivät johda siihen, että omaisuserien kirjanpitoarvo ylittäisi niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Liikearvojen kohdistus rahavirtaa tuottaville yksiköille

1000 eur	2011	2010
AS Tootsi Turvas	1 219	1 219
Neova AB	315	2 724
Vapo Oy, Biolämpö	4 358	4 359
Vapo Oy, Biopolttoaineet	0	3 991
Ympäristö	6 012	5 997
Yhteensä	11 905	18 290

Liikearvojen kohdistus segmenteille

1000 eur	2011	2010
Biopolttoaineet	1 219	7 620
Biolämpö	4 673	4 673
Ympäristö	6 012	5 997
Yhteensä	11 905	18 290

12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

1000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäisöt hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	43 135	138 598	405 028	307 799	47 830	942 389
Muuntoerot	2	-73	47	242	3	222
Lisäykset	4 383	845	19 635	4 925	53 758	83 545
Vähennykset	-431	-6 294	-24 430	-2 493	-455	-34 102
Siirrot erien välillä		11 486	4 469	38 784	-55 771	-1 032
Hankintameno 31.12.2011	47 089	144 562	404 749	349 258	45 364	991 022
Kertyneet poistot 1.1.2011	-52	-57 786	-214 946	-142 509		-415 292
Muuntoerot (+/-)		-1	-128	-123		-253
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		5 914	19 352	-3 067		22 199
Tilikauden poisto		-6 167	-24 116	-12 816		-43 099
Arvonlennukset*	-145	-8 128	-22 365	-440		-31 077
Kertyneet poistot 31.12.2011	-196	-66 169	-242 203	-158 954		-467 522
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	46 893	78 394	162 545	190 304	45 364	523 500

1000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäisöt hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	38 968	141 940	383 715	292 042	16 332	872 998
Muuntoerot	410	3 163	13 755	3 710	344	21 381
Lisäykset	4 073	554	4 961	7 659	57 931	75 177
Vähennykset	-316	-6 674	-16 399	-1 881	-1 897	-27 167
Siirrot erien välillä		-385	18 997	6 268	-24 880	0
Hankintameno 31.12.2010	43 135	138 598	405 028	307 799	47 830	942 389
Kertyneet poistot 1.1.2010	-81	-55 245	-197 712	-130 098		-383 137
Muuntoerot (+/-)		-821	-6 181	-1 916		-8 918
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	47	5 156	15 085	1 795		22 083
Tilikauden poisto		-6 095	-23 384	-12 289		-41 769
Arvonlennukset*	-18	-780	-2 754			-3 551
Kertyneet poistot 31.12.2010	-52	-57 786	-214 946	-142 509		-415 292
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	43 083	80 813	190 082	165 290	47 830	527 097

*Maa- ja vesialueiden mahdolliset poistot sisältyvät riville arvonlennukset.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

2011, 1000 eur	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	968	148	1 115
Lisäykset		8 093	8 093
Kertyneet poistot	-177	-148	-325
Kirjanpitoarvo	790	8 093	8 883

2010, 1000 eur	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	968	148	1 115
Kertyneet poistot	-150	-126	-275
Kirjanpitoarvo	818	22	840

13. Osuudet osakkuusyhtiöissä

1000 eur	2011	2010
Hankintameno 1.1.	1 106	1 248
Lisäykset	7 064	
Vähennykset	-57	-142
Hankintameno 31.12	8 113	1 106
Pääomaosuuksien 1.1.	223	428
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-168	281
Tilikauden aikana saadut osingot	-21	-49
Vähennykset	-3	-437
Pääomaosuuksien 31.12	30	223
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 143	1 329
Osakkuusyhtiöihin sisältyvä poistamaton liikearvo	3 594	0

Osakkuusyhtiöiden taloudellinen yhteenveto (100%):

2011						
1000 eur	Kotimaa	Varat	Velat	Liikevaihto	Tulos	Omistus
Mäntän Energia Oy	Suomi	9 086	6 656	12 511	256	45,0 %
Keski-Pohjanmaan Komposti Oy	Suomi	1 420	31	106	43	50,0 %
Tammelan Aluelämpö Oy	Suomi	417	279	374	1	50,0 %
Simon Turvejaloste Oy	Suomi	205	48	94	-27	33,3 %
Harvestia Oy	Suomi	27 316	20 790	214 054	336	45,0 %
2010						
1000 eur	Kotimaa	Varat	Velat	Liikevaihto	Tulos	Omistus
Mäntän Energia Oy	Suomi	9 244	7 924	12 009	40	45,0 %
Keski-Pohjanmaan Komposti Oy	Suomi	1 374	33	103	38	50,0 %

Tammelan Aluelämpö Oy	Suomi	442	295	401	-2	50,0 %
Simon Turvejaloste Oy	Suomi	232	47	135	19	33,3 %
UAB Bioenergija LT	Liettua	269	171	335	-19	49,0 %

14. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät noteerattuja sekä noteeraamattomia osakkeita. Noteeratut osakkeet on arvostettu käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti arvioida.

1000 eur	2011	2010
Hankintameno 1.1.	19 245	18 233
Muuntoero	-5	11
Lisäykset	3	
Vähennykset	-8 676	-222
Uudelleenarvostus (netto)	-487	1 223
Hankintameno 31.12	10 080	19 245
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	-202	-191
Muuntoero	5	-11
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	198	
Arvonalennukset kaudella		
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	0	-202
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 080	19 043

15. Pitkäaikaiset saamiset

1000 eur	2011	2010
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset muilta	3 183	3 183
Yhteensä	3 183	3 183
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Muilta	1 231	1 882
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset yhteensä	4 415	5 065

16. Muut pitkäaikaiset sijoitukset

1000 eur	2011	2010
Hankintameno 1.1.	1 138	1 325
Vähennykset	-464	-187
Hankintameno 31.12	673	1 138

Muut pitkäaikaiset sijoitukset koostuvat osuuksista kiinteistöyhtiöihin.

17. Laskennalliset verot

1000 eur	1.1.2011	Muunto- ero	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myytyt yhtiöt	31.12.2011
Laskennallisten verosaamisten erittely							
Tappioista	1 175	10	573				1 758
Muut jaksotuserot	2 216	1	1 149				3 366
Yhdistelytoimenpiteistä	32		-11				21
Käyvän arvon rahastoon kirjatut	1			-1			0
Yhteensä	3 424	11	1 710	-1	0	0	5 145

1000 eur	1.1.2011	Muunto- ero	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myytyt yhtiöt	31.12.2011
Laskennallisten verovelkojen erittely							
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	24 103	-9	-5 365				18 728
Muut jaksotuserot	4 293	-9	-3 401		-6		877
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	9 929	37	-1 491			-45	8 431
Käyvän arvon rahastoon kirjatut	2 106			-2 106			0
Muihin IFRS-rahastoihin kirjatut	137	1					138
Yhteensä	40 567	21	-10 258	-2 106	-6	-45	28 174

Laskennalliset verot taseessa

Laskennalliset verosaamiset	1 918
Laskennalliset verovelat	24 948
Nettoverovelka	23 030

1000 eur	1.1.2010	Muunto- ero	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myytyt yhtiöt	31.12.2010
Laskennallisten verosaamisten erittely							
Tappioista	801	16	203		154		1 175
Muut jaksotuserot	2 911	3	-698				2 216
Yhdistelytoimenpiteistä	43		-11				32
Käyvän arvon rahastoon kirjatut	0			0			1
Yhteensä	3 755	19	-506	0	154	0	3 424

1000 eur	1.1.2010	Muunto- ero	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myytyt yhtiöt	31.12.2010
Laskennallisten verovelkojen erittely							
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	22 715	167	1 220				24 103
Muut jaksotuserot	1 665	273	2 371		-16		4 293
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	10 081	989	-1 141				9 929
Käyvän arvon rahastoon kirjatut	1 788			318			2 106
Muihin IFRS-rahastoihin kirjatut	137						137
Yhteensä	36 385	1 430	2 450	318	-16	0	40 567

Laskennalliset verot taseessa

Laskennalliset verosaamiset	1 176
Laskennalliset verovelat	38 320
Nettoverovelka	37 144

Laskennalliset verovelat ja -saamiset vähennetään toisistaan, mikäli on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verovelkoja tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verosaamia vastaan ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan.

Laskennallisia veroja määriteltäessä on sovellettu kunkin maan voimassa olevaa verokantaa. Kaikista tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaatavaa, koska on arvioitu, ettei tappioita voi hyödyntää lähitulevaisuudessa.

Taseeseen kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	2011	2010
Liiketoiminnan tappioista	878	63

18. Vaihto-omaisuus

1000 eur	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	42 230	47 153
Keskeneräiset tuotteet	894	990
Valmiit tuotteet	135 694	130 192
Tavarat	8	120
Muu vaihto-omaisuus	185	130
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1 828	7 466
Vaihto-omaisuus yhteensä	180 839	186 052

Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia erien nettorealisoituarvoon kirjauksia.

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1000 eur	2011	2010
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset (muilta)	95 016	123 400
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	1 475	684
	96 491	124 084
Lyhytaikaiset muut saamiset ja siirtosaamiset		
Lainasaamiset (muilta)	336	399
Muut lyhytaikaiset saamiset	4 224	5 692
Siirtosaamiset (muilta)	6 067	8 632
	10 627	14 723
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahavarat		
Johdannaissopimukset - ei suojauslaskennassa	336	6 284
Myynti- ja muut saamiset yhteensä	107 455	145 091

Lyhytaikaiset myyntisaamiset jakautuvat valuutoittain seuraavasti:

1000 eur	2011	2010
EUR	57 291	71 530
USD	1 583	1 943
GBP	913	1 153

SEK	30 407	40 785
Muut valuutat	6 297	8 673
Yhteensä	96 491	124 084

Myyntisaamisten ikäjakauma ja luottotappioksi kirjatut erät

1000 eur	2011	2010
Erääntymättömät	86 565	114 073
Erääntyneet alle 30 päivää	6 702	7 159
Erääntyneet 31-60 päivää	463	711
Erääntyneet 61-90 päivää	300	171
Erääntyneet yli 90 päivää	2 460	1 970
Yhteensä	96 491	124 084
Luottotappiot	942	415

20. Rahavarat

1000 eur	2011	2010
Käteinen raha ja pankkitilit	2 603	3 839

21. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien noteerattujen osakkeiden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon lisäyksen laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Käyttörahasto sisältää Vapo Oy:n yhtiöittämisen yhteydessä muodostetun vapaan käyttörahaston perustuen lakiin Vapo Oy:n perustamisesta (1015/1983).

Muuntoerot muodostuvat ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintahetken oman pääoman ja hankintahetken jälkeisten voittovarojen valuuttamääräisistä muutoksista.

22. Korolliset velat

1000 eur	2011	2010
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Joukkovelkakirjalainat	100 000	
Lainat rahoituslaitoksilta	202 545	281 173
Eläkelainat	1 260	2 990
Rahoitusleasing-velat	8 566	874
Yhteensä	312 371	285 036
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	56 893	23 821
Eläkelainat	1 730	1 730
Yritystodistukset	50 146	111 043
Rahoitusleasing-velat	401	35
Muut velat osakkuusyrittäyksille	196	352
Muut velat	1 057	168
Yhteensä	110 423	137 148

Pitkäaikaisten velkojen lyhennysohjelma

1000 eur	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ->	Yht
Joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0	0	100 000	0	100 000
Rahalaitoslainat	58 623	69 941	54 492	73 331	3 724	694	1 622	262 427
Rahoitusleasing-velat	401	396	407	418	430	442	6 473	8 967
	59 024	70 336	54 899	73 749	4 154	101 136	8 095	371 394

Korolliset pitkäaikaiset velat jakautuvat valuutoittain seuraavasti:

1000 eur	2011	2010
EUR	307 752	240 974
SEK	62 466	68 616
MUUT	1 176	1 033
Yhteensä	371 394	310 623

Korolliset velat on arvostettu tilinpäätöksessä nimellisarvoihinsa, koska ne vastaavat käyviä arvoja.

Rahoitusleasing-velat

1000 eur	2011	2010
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Alle yhden vuoden sisällä	660	60
Yhtä vuotta pitemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluttua	2 578	194
Myöhemmin kuin viiden vuoden sisällä	2 803	1 044
Vähimmäisvuokrat yhteensä	6 041	1 298
Rahoitusleasingsopimusten jäännösarvovastuu	4 856	0
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Alle yhden vuoden sisällä	439	35
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	1 685	100
Myöhemmin kuin viiden vuoden sisällä	6 843	773
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	8 967	908

23. Pitkäaikaiset korottomat velat

1000 eur	2011	2010
Liittymismaksuvelat	6 924	6 924
Saadut ennakot	2 273	3 214
Muut velat	20	40
Yhteensä	9 217	10 178

24. Varaukset

1000 eur	Ympäristö- kulu- varaukset	Eläke- varaukset	Muut vara- ukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2011	10 555	1 701	194	12 450
Muuntoero	25			25
Varausten lisäykset	7 535	699	26	8 259
Käytetyt varaukset	-1 418	-249	-61	-1 728

Käyttämättömien varausten peruutukset		-55		-55
Varaukset 31.12.2011	16 696	2 096	159	18 951
Pitkäaikaiset	16 696	2 096	159	18 951

25. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1000 eur	2011	2010
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenuun arvostetut rahoitusvelat		
Saadut ennakot	22 048	12 569
Ostovelat	41 256	40 706
Ostovelat osakkuusyrityksille	11 055	
	74 359	53 275
Muut velat	6 440	12 957
Korkovelat ja muut rahoitusvelat	1 518	1 286
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	9 061	10 276
Muut siirtovelat	15 254	12 635
Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Johdannaissopimukset - ei suojauslaskennassa	678	1 325
Yhteensä	107 309	91 755

Lyhytaikaiset ostovelat jakautuvat valuutoittain

1000 eur	2011	2010
EUR	35 435	31 408
USD	22	72
GBP	62	61
SEK	15 802	7 638
Muut valuutat	990	1 528
Yhteensä	52 311	40 706

26. Rahoitus- ja hyödykeriskien hallinta

Konsernin liiketoiminnot altistuvat useille eri rahoitusriskeille. Rahoitusriskien hallinnan pääasiallisena tavoitteena on minimoida toimintaan liittyvien valuuttojen ja korkojen markkinahintojen haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa konsernin maksuvalmius. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuutta- ja korkoriski. Rahoitusriskien tunnistamisesta ja hallinnasta vastaa konsernin keskitetty rahoitustoiminto (group treasury), jota ohjaa hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka.

Konsernirahoitus toimii konsernin tytäryhtiöiden vastapuolena ja hoitaa keskitetysti ulkoisen rahoituksen hankinnan. Se myös vastaa rahavarojen ja -virtojen hallinnoinnista ja rahoituspolitiikan mukaisista suojaustoimenpiteistä. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita, valuutanvaihtosopimuksia, valuuttalainoja, koronvaihtosopimuksia sekä eri hyödyke johdannaisia.

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten alttiina valuuttariskeille, joita syntyy viennistä ja tuonnista, konsernin sisäisestä kaupasta, valuuttamääräisestä konsernin sisäisestä rahoituksesta (transaktioriski) sekä valuuttamääräisistä, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista (translaatoriski).

Liikevaihdesta pääosa tulee euroalueelta. Euron lisäksi merkittävimpiä viennin laskutusvaluuttoja ovat Englannin punta, Ruotsin kruunu ja Yhdysvaltain dollari. Näiden valuuttojen vahvistuminen vaikuttaa positiivisesti

konsernin tulokseen ja vastaavasti heikkeneminen negatiivisesti. Konsernin merkittävimmät sisäiset rahoitusvaluutat ovat Ruotsin ja Tanskan kruunut, Puolan zloty ja Latvian lati.

Suojauspolitiikkana on suojata olennaiset valuuttapositiot täysimääräisesti, jotka rakentuvat liiketoiminnan valuuttamääräisistä saamisista, veloista ja tilauksannoista. Lisäksi suojataan konsernin sisäisen rahoituksen eriä SEK:n, NOK:n ja PLN:n osalta. Suojaaminen on konsernin rahoituspolitiikan mukaista, mutta näihin eriin ei sovelleta suojauslaskentaa. Konsernirahoitus tekee valuuttajohdannaissopimukset markkinoille pääasiasa tytäryhtiön nimissä. Valuuttalainat ovat aina konsernin emon nimissä.

Vapon transaktioriski vuoden lopussa euroina tilinpäätöskurssiin muutettuna oli:

Milj. eur	2011				2010			
	Positio	Suojaus	Netto	Suojaus %	Positio	Suojaus	Netto	Suojaus %
DKK	7,4	-4,9	2,4	67 %	7,7	-4,9	2,7	64 %
GBP	1,9	-1,3	0,6	69 %	2,2	-2,2	0,0	100 %
PLN	7,3	-7,3	0,0	100 %	5,7	-5,7	0,0	101 %
LVL	1,1	0,0	1,1	0 %	1,1	0,0	1,1	0 %
NOK	2,6	-2,6	0,0	100 %	1,4	-1,3	0,1	93 %
RUB	0,0	0,0	0,0	0 %	1,8	0,0	1,8	0 %
SEK	167,9	-168,0	0,0	100 %	119,0	-119,1	-0,1	100 %
USD	1,8	-1,8	0,0	100 %	1,4	-1,4	0,0	100 %
Yhteensä	190,0	-185,9	4,1	98 %	140,2	-134,6	5,6	96 %

Konsernilla on ulkomaisia nettosijoituksia ja se on siten altistunut riskeille, jotka syntyvät kun valuuttamääräiset sijoitukset muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan (translaatoriski). Tytäryhtiöihin tehtyjä valuuttamääräisiä nettosijoituksia ei suojata. Merkittävimmät translaatoriskit ovat Ruotsin ja Tanskan kruunuissa sekä Latvian latissa.

Tilinpäätöshetkellä konsernin nettosijoitukset euroina olivat:

Milj. eur	2011	2010
DKK	14,7	14,7
EEK	0,0	43,1
LVL	13,4	13,4
NOK	4,0	4,0
PLN	5,7	5,7
RUB	0,0	0,3
SEK	30,4	27,0
Yhteensä	68,2	108,2

Alla olevassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen konsernin päävaluuttoja vastaan. Herkkyyksianalyysiin ei sisällytetä nettosijoituksia tytäryhtiöihin. Valuuttariskin herkkyyksianalyysin perustana on konsernitason yhteenlaskettu valuuttapositio huomioiden tehdyt valuuttasuojaukset. Seuraavassa yhteenlasketut vaikutukset huomioituna euron valuuttakurssin +/- 10 %:n muutoksella muita valuuttoja vastaan.

Milj. eur		2011	2010
Euro vahvistuu 10 %	+ / -	-0,2	-0,5
Euro heikkenee 10 %	+ / -	0,2	0,6

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Rahoitusmarkkinat toimivat hyvin kesällä 2011 eskaloituneesta eurokriisistä huolimatta, ja konsernin rahoitustarpeet saatiin hoidettua ongelmitta. Merkittävin tilikauden 2011 rahoitustapahtuma oli kesäkuussa, Vapon historian ensimmäinen liikkeelle laskettu joukkovelkakirjalaina. Lainan määrä oli 100 milj. euroa, joka merkittiin kokonaisuudessaan. Kuponkikorko on 4,25 % ja maturiteetti 6 vuotta.

Konsernin maksuvalmius säilyi edelleen hyvänä. Merkittävimmät maksuvalmiutta parantaneet toimenpiteet olivat syksyllä solmitut kaksi 50 milj. euron määräistä valmiusluottosopimusta kolmeksi ja neljäksi vuodeksi. Valmiusluottojen määrät tilikauden lopussa olivat yhteensä 150 milj. euroa. Lyhytaikaiseen rahoitukseen konserni käytti 125 milj. euron suuruisia yritystodistusohjelmaansa, josta vuoden lopussa käytössä oli 50,5 milj. euroa. Valmiusluotot sen sijaan olivat kokonaan käyttämättä.

Konsernissa seurataan aktiivisesti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likviditeettiä toiminnan rahoittamiseksi sekä kykyä hoitaa myös muut rahoitusvelvoitteet. Maksuvalmiutta hallitaan tasapainottamalla lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen suhteellista osuutta sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysaikatauluja. Lisäksi rahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla varainhankintaa eri pankkien välillä.

Tilikauden 2011 aikana Vapo täytti rahoitussopimuksiinsa liittyvät kovenantit ja muut ehdot ottaen huomioon rahoittajapankkien kanssa solmitut waiver- sopimukset, joiden perusteella konserni voi alittaa rahoitussopimuksissa vaaditun 35 %:n omavaraisuusvelvoitteen 30.6.2012 saakka. Konsernin vakavaraisuusaste tilinpäätöshetkellä oli 33,8 %:a.

Vapon korollisiin velkoihin liittyvät lyhennysten ja rahoituskulujen sekä johdannaisopimusten kassavirrat ovat seuraavat:

Milj. eur	< 1 v	1 - 5 v	> 5 v
Pitkäaikaiset lainat			
Lyhennykset	59,0	202,6	108,8
Rahoituskulut	11,6	28,2	2,2
Lyhytaikaiset lainat			
Lyhennykset	50,5	-	-
Rahoituskulut	0,4	-	-
Johdannaisvelat			
Tulot	79,3	24,2	4,3
Menot	80,4	23,7	2,1
Yhteensä	281,2	278,7	117,3

Korkoriski

Konsernin korollinen nettovelka tilinpäätöshetkellä oli 416,7 (414,8) milj. euroa. Konsernin tavoitteena on suojautua koronmuutosten aiheuttamilta oleellisilta vaikutuksilta, jotka kohdistuvat taseen korollisiin velkoihin ja saamiin. Suojausinstrumentteina käytetään pääosin koronvaihtosopimuksia. Korkoriskiä mitataan velkasalkun keskimääräisellä korkosidonnaisuusajalla (gap). Velkasalkun keksimääräinen korkosidonnaisuusaika 31.12.11 johdannaiset mukaan lukien oli 17 kuukautta (16 kk). Pitkäaikaisten lainojen painotettu keski-korko suojausineen oli 2,92 % (2,60 %).

Korkoriskin herkkyyksianalyysin perusteena on yhteenlaskettu yhtiötason korkoriski, joka muodostuu korollisista veloista ja johdannaisista, kuten korkoswapeista, jotka suojaavat korkoriskiltä. Korkojen nousu tai lasku yhdellä prosenttiyksiköllä muiden tekijöiden pysyessä samana nostaisi tai laskisi Vapon seuraavan 12 kuukauden aikana uudelleen hinnoitteluun tulevien korollisten velkojen ja saatavien korkokustannuksia ilman verovaikutuksia +/- 1,4 miljoonaa euroa.

Korkojohdannaiset arvostetaan täyteen markkina-arvoonsa ja muutosvaikutus kirjataan tuloslaskelmaan.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Konserni altistui tilikauden aikana julkisesti noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutulle hintariskille. Konserni myi kaikki omistamansa noteeratut osakkeet syksyn 2011 aikana. Tulosvaikutus kirjattiin tuloslaskelman rahoituseriin.

Vastapuoli- ja luottoriski

Kassavarojen tallettamisen sekä rahoitus- ja hyödykejohdannaisopimuksiin liittyvät vastapuolisriskit hallitaan tekemällä sopimukset ja transaktiot vain luottokelpoisten ja aktiivisesti markkinoilla toimivien osapuolten kanssa.

Kaupallisiin saataviin liittyvistä luottoriskeistä vastaavat liiketoimintayksiköt. Liiketoimintaan liittyvää luottoriskiä vähennetään esimerkiksi luottovakuutuksilla ja asiakaskohtaisesti määritellyillä luottolimitteillä.

Konsernilla ei ole merkittävää luottoriskikeskittymää.

Sähkön hintariski

Vapo myi sähköliiketoimintansa konsernin ulkopuolelle huhtikuussa 2011. Myytyyn liiketoimintaan liittyvät avoimet sähköjohdannais- sopimukset suljettiin markkinoilla kaupan yhteydessä. Konsernin liiketoimintojen ja toimipaikkojen tarvitsemasta sähköstä Suomessa on tehty kiinteähintainen, pitkäaikainen toimitussopimus.

Päästöoikeuksien hintariski

Osa konsernin voimalaitoksista kuuluu EU:n päästökaupan piiriin. Kuluvalle päästökauppajaksolla 2008 – 2012 konserni ei saa kansallisissa alkujaissa kaikkia tarvitsemiaan päästöoikeuksia. Konserni on varautunut päästöoikeusvajeeseen sijoituksellaan Itämeren alueen hiilirahastoon (Testing Ground Facility, TGF). Päästöoikeuksia hankitaan myös markkinoilta konsernin päästökauppapolitiikan mukaisesti. Tilikaudella 2011 konserni - vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien lisäksi - osti markkinoilta päästöoikeuksia, jonka lisäksi hyödynnettiin TGF- rahastosta saatuja päästövähennyksiä (ERU).

Konserni on varautunut myös tulevaan päästökauppaan (2013-2020) 10 milj. euron sijoitussitoumuksella Nefco Carbon Fund rahastoon (NeCF). Rahaston avulla konserni varmistaa kiinteähintaisten päästövähennyksien (CER) hankinnan tuleville vuosille varmistuen siten päästövelvoitteiden kattamisen EU:n päästökaupan piirissä vuodesta 2013 lähtien.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on mahdollistaa liiketoimintojen strategian mukainen kasvu optimoiden samalla pääoman kokonaiskustannus. Pääomarakennetavoitteena on säilyttää konsernin omavaraisuus vähintään 37 %:ssa. Tilikauden 2011 aikana tähän tavoitteeseen ei päästy. Vuonna 2011 omavaraisuusaste oli 34,0 % (38,3 %) ja nettovelkaantumisaste 145,4 % (119,5 %). Osinkoina Vapo Oy jakaa vuosittain keskimäärin 50 % konsernitilinpäätöksen osoittamasta vuosivoiton määrästä, mutta 2011 osalta hallitus esittää, että osinkoa ei jaeta.

Nettovelkaantumisasteet olivat seuraavat:

1000 eur	2011	2010
Korolliset velat	422 794	422 184
Korolliset saamiset	-3 520	-3 582
Rahavarat	-2 603	-3 839
Nettovelat	416 671	414 763
Oma pääoma yhteensä	285 764	346 953
Nettovelkaantumisaste (gearing)	145,81 %	119,54 %

27. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

1000 eur	31.12.2011			31.12.2010		
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
	Sopimus Käypä arvo	Käypä arvo	Käypä arvo	Käypä arvo	Käypä arvo	Käypä arvo
Korkojohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	5 347	-5 010	336	814	-1 648	-834
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	109	-235	-126	18	-301	-283
Öljyjohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	0	0	0	6	-51	-45
Sähköjohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	0	0	0	7 300	-1 015	6 285
Päästöoikeusjohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	0	-551	-551	22	-212	-190
Lyhytaikaiset johdannais sopimukset	5 455	-5 797	-341	8 160	-3 227	4 933

Sähköjohdannaiset, GWH

0

382

Johdannaissopimusten nimellisarvot

1000 eur	31.12.2011	31.12.2010
Korkojohdannaisten nimellisarvo	378 683	226 169
Valuuttajohdannaisten nimellisarvo	71 455	70 339
Öljyjohdannaiset, nimellisarvo	0	524
Sähköjohdannaisten nimellisarvo	0	18 289
Päästöoikeuksien nimellisarvo	990	2 747
Lyhytaikaiset	451 128	318 068

28. Tytäryhtiöosakkeet

1000 eur	Kotimaa	Osakkeiden		Konsernin	
		lukumäärä	Osuus %	osuus %	
Vapo Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet:					
Vapo Timber Oy	Suomi	5000	100,00	100,00	
Kekkilä Oy	Suomi	3012456	100,00	100,00	
Mustankorkea Oy	Suomi	275	55,00	55,00	
Suo Oy	Suomi	150000	100,00	100,00	
Piipsan Turve Oy	Suomi	120	48,00	48,00	
Neova AB	Ruotsi	121928	100,00	100,00	
Hasselfors Garden AB	Ruotsi	1000	100,00	100,00	
AS Tootsi Turvas	Viro	698420	100,00	100,00	
A/S Seda	Latvia	7800	100,00	100,00	
Vapo A/S	Tanska	400	100,00	100,00	
Karel Vapo	Venäjä	10178	100,00	100,00	
Vapo Sp. Z.o.o.	Puola	100	100,00	100,00	
Hasselfors Garden AS	Norja	300	100,00	100,00	
Andøy Torv AS	Norja	2058	60,00	60,00	
Kekkilä Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet:					
Kekkilä Iberia S.L.	Espanja	1	100,00	100,00	
AS Tootsi Turvaksen omistamat tytäryhtiöosakkeet:					
Nova Sadam	Viro	1	100,00	100,00	
A/S Sedan omistamat tytäryhtiöosakkeet:					
Palsu Kudra Ltd	Latvia		100,00	100,00	
Karel Vapon omistamat tytäryhtiöosakkeet:					
Vyborgtorf	Venäjä		100,00	100,00	

29. Vastuusitoumukset

1000 eur	2011	2010
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut kiinnitykset	0	2 691
Takaukset	19 269	20 769
Annetut pantit	6	7
Yhteensä	19 275	23 468
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	8 753	9 081
Muut vastuusitoumukset	0	0
Yhteensä	8 753	9 081
Muut vastuusitoumukset		
Keskeneräiset metsäkauppasopimukset	0	18 450
Muiden puolesta annetut takaukset		
Takaukset	2 078	3 113
Muut vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	5 322	6 607
1-5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	12 647	17 616
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	2 472	4 339
Yhteensä	20 441	28 562

Konserni on vuokrannut koneita ja laitteita, ajoneuvoja sekä atk-laitteita. Merkittävimmän osan sopimuksista muodostavat vuokratut tuotantokoneet ja -laitteet, joiden pääoma-arvot tilinpäätöshetkellä olivat 21,9 milj. euroa. Hankinta-ajalla olevia sopimuksia ei ole. Vuokrasopimusten pituudet ovat kymmenen vuotta. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus, mutta ei velvollisuutta jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

30. Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa

1000 eur	2011	2010
Myynti	19 062	3 664
Ostot	-78 843	-323
Osinkotuotot	21	49
Korkokulut	-2	-1
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 475	684
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	11 055	
Muut velat	196	168

Osakkuusyrittäksille myönnettyjen lainojen korkokanta perustuu markkinakorkoihin.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet ja lainasaamiset

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä.

Toimitusjohtajalle sekä konsernin johtoryhmän jäsenille sekä eräille liiketoimintajohtajille on sovittu maksettavaksi kuukausipalkkana maksettavan vuosipalkan lisäksi tulostavoitteisiin sidottu kannustepalkkio, joka on maksimissaan 20-40 % vuosipalkasta. Hallituksen päätöksen mukaisesti palkkion pääasialliset määräytymisperusteet on sidottu Vapo-konsernin liikevoittoon ja kassavirtaan.

Hallituksen irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta ja lisäksi hän on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen. Toimitusjohtajan irtisanoutuessa irtisanomisaika on 6 kuukautta.

Yhtiöllä ei ole käytössään optio-ohjelmia.

Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana.

Konsernin johtoryhmään kuuluvat johtajat mukaan lukien toimitusjohtaja kuuluvat työntekijäin eläkelain säättämään eläkejärjestelmään. He ovat oikeutettuja maksuperusteiseen ryhmälisäeläkevakuutukseen, johon Vapo maksaa vuosittain summan, joka vastaa 10 % vuotuisesta kokonaispalkasta (12 x kk-palkka) ilman bonuksia. Yhtiö on tehnyt eläkeyhtiön kanssa sopimuksen mainituista lisäeläkeoikeuksista.

Ylimmältä johdolta ei ollut lainasaamisia 31.12.2011 ja 31.12.2010.

Emoyhtiön tilinpäätös 2011, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

1000 eur	Liite	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
LIIKEVAIHTO	2	327 517	346 869
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		2 832	-7 697
Valmistus omaan käyttöön		4 544	5 503
Liiketoiminnan muut tuotot	3	13 872	5 249
Materiaalit ja palvelut	4	-166 862	-153 010
Henkilöstökulut	5	-25 552	-25 537
Poistot ja arvonalentumiset	6	-41 525	-26 294
Liiketoiminnan muut kulut	7	-116 776	-117 478
Liikevoitto		-1 950	27 605
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-6 713	-4 440
Voitto ennen satunnaiseriä		-8 662	23 165
Satunnaiset erät	9	-9 960	
Voitto satunnaiserien jälkeen		-18 622	23 165
Tilinpäätössierrot	10	12 359	-5 567
Välittömät verot	11	-37	-3 698
TILIKAUDEN VOITTO		-6 300	13 899

Emoyhtiön tase

1000 eur		31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	12	11 541	11 996
Aineelliset hyödykkeet	13	307 365	322 896
Sijoitukset	14	165 163	156 390
		484 068	491 282
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	15	94 214	92 929
Pitkäaikaiset saamiset	16	77 578	91 791
Lyhytaikaiset saamiset	17	134 786	136 029
Rahat ja pankkisaamiset		1 097	1 861
		307 675	322 609
VASTAAVAA		791 743	813 891

VASTATTAVAA**Oma pääoma**

Osakepääoma		50 456	50 456
Muut rahastot		30 096	30 096
Edellisten tilikausien voitto		154 933	156 033
Tilikauden voitto/tappio		-6 300	13 899

Oma pääoma yhteensä	18	229 185	250 485
----------------------------	----	---------	---------

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Pakolliset varaukset	19	9 455	3 860
-----------------------------	----	-------	-------

Vieras pääoma

Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	20	302 819	283 107
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	20	9 197	10 138
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	21	113 844	140 866
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	21	64 286	50 119

Vieras pääoma yhteensä		490 147	484 230
-------------------------------	--	---------	---------

VASTATTAVAA		791 743	813 891
--------------------	--	---------	---------

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1000 eur	31.12.2011	31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto	-6 300	13 899
Oikaisut tilikauden tulokseen		
Poistot ja arvonalentumiset	41 525	26 294
Rahoitustuotot ja -kulut	6 713	4 440
Tuloverot	37	3 698
Muut oikaisut	-10 084	2 865
Oikaisut tilikauden tulokseen yhteensä	38 192	37 297
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys(-) / vähennys(+)	-1 286	2 533
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	14 379	-2 712
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	1 827	-1 592
Varausten muutos	5 595	200
Käyttöpääoman muutos yhteensä	20 515	-1 571
Maksetut korot liiketoiminnasta	-11 324	-9 757
Saadut korot liiketoiminnasta	5 076	2 996
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	246	-1 335
Maksetut verot liiketoiminnasta	-2 640	-3 219
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	43 765	38 310
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta		
Liiketoiminnan rahavirta	43 765	38 310
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-36 300	-49 401
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	10 273	3 611
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-3 397	-5 500
Investoinnit muihin sijoituksiin	-7 064	

Luovutustulot muista sijoituksista	9 518	2 542
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 974	2 680
Investointien rahavirta	-24 997	-46 069

Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	12 144	-20 763
Lyhytaikaisten lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-10 500	12 935
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-58 839	18 155
Pitkäaikaisten lainojen nostot	150 451	101 874
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-97 789	-82 445
Maksetut osingot	-15 000	-12 000
Maksetut konserniavustukset		-9 000
Rahoituksen rahavirta	-19 532	8 757

Rahavarojen muutos	-764	998
Rahavarat tilikauden alussa	1 860	862
Rahavarojen muutos	-764	998
Rahavarat tilikauden lopussa	1 097	1 860

Emoyhtiön liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Vapo Oy:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti. Konserni on aloittanut kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisen raportoinnin 1.1.2006.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja johdannaissopimukset

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssien ja tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Kurssierot on kirjattu rahoituksen kurssieroihin. Valuuttariskien kattamiseksi tehdyt johdannaissopimukset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Johdannaisiin sisältyvä korkotekijä on jaksotettu sopimusajalle, ja taseen velkoja tai saamia suojaavien sopimusten kurssierot on kirjattu rahoitustuottojen ja -kuluja ryhmään kurssieroiksi.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty myynnin välilliset verot, myönnetty alennukset ja reklamaatiokorvaukset.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu käyttöomaisuuden myyntivoitot, vuokratuotot, tuotot myydyistä päästöoikeuksista sekä saadut avustukset. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät käyttöomaisuuden myyntitappiot, päästöoikeuksien toteutuneet kulut sekä myynnin toimituskulut, luottotappiot ja maksetut myyntiprovisiot.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan tulosvaikutteisesti niiden syntymisvuonna.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin vähennettynä vuosittaisilla poistoilla ja arvonalennuksilla. Käyttöomaisuus poistetaan hyödykkeen taloudelliseen käyttöaikaan perustuvan suunnitelman mukaisin tasapoistoin tai käytön mukaan lasketuin poistoin. Taloudelliset pitoajat aineettomille hyödykkeille ovat 5-10 vuotta ja aineellisille hyödykkeille 3-40 vuotta.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet käsitellään aineettomina oikeuksina, jotka arvostetaan hankintamenoon. Vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien arvostushinta on nolla. Varaus päästöoikeuksiin palautusvelvoitteen täyttämiseksi kirja-

taan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Täten mahdollinen tulosvaikutus aiheutuu toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erosta.

Leasing

Emoyhtiön tilinpäätöksessä leasingmaksut on kirjattu vuosikuluksi.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintameno, ellei todennäköinen jälleenhankintameno tai luovutushinta ole sitä alhaisempi. Vaihto-omaisuuden arvo on määritelty FIFO-menetelmää käyttäen.

Vaihto-omaisuuden hankintameno sisällytetään myös siihen kohdistuva osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista, jotka kohdistetaan tuotteille tuotantoyksikön normaalin toiminta-asteen mukaisesti. Turvetuotannon vaihto-omaisuus sisältää myyntivalmiiksi muokatut turvevarat eli turpeen myyntivaraston. Myyntikuntoon muokkaamattomat turvevarat käsitellään käyttöomaisuudessa turvesubstanssina, joka poistetaan käytön mukaan.

Verot

Tuloverot on kirjattu Suomen verolainsäädännön mukaisesti. Laskennalliset verosaamiset on esitetty liitetiedoissa.

2. Liikevaihto

1000 eur	2011	2010
Liikevaihto toimialoittain		
Biopolttoaineet	248 944	262 725
Biolämpö	77 342	72 499
Ympäristö	809	11 628
Muut toiminnot	422	17
Yhteensä	327 517	346 869
Liikevaihto markkina-alueittain		
Suomi	309 379	325 279
Ruotsi	3 859	10 308
Muut maat	14 280	11 281
Yhteensä	327 517	346 869

3. Liiketoiminnan muut tuotot

1000 eur	2011	2010
Vuokratuotot	1 079	1 166
Avustukset ja julkiset tuet	439	531
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	10 628	3 059
Muut tuotot	1 727	493
Yhteensä	13 872	5 249

4. Materiaalit ja palvelut

1000 eur	2011	2010
Ostot tilikauden aikana	-85 998	-76 777
Varaston muutos	-950	5 772
Ulkopuoliset palvelut	-79 914	-82 004
Yhteensä	-166 862	-153 010

5. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

1000 eur	2011	2010
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-20 465	-20 614
Eläkekulut	-4 007	-4 141
Muut henkilösivukulut	-1 079	-782
Yhteensä	-25 552	-25 537
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	678	647
Hallituksen jäsenet	200	199
Hallintoneuvoston jäsenet	75	74
Muut johtoryhmän jäsenet	1 703	1 013
Yhteensä	2 656	1 933
Henkilöstön määrä		
Tilikauden aikana keskimäärin	429	457

6. Poistot ja arvonalentumiset

1000 eur	2011	2010
Aineettomat oikeudet	-3 029	-2 116
Rakennukset ja rakennelmat	-2 285	-3 019
Koneet ja kalusto	-11 020	-11 913
Muut aineelliset hyödykkeet	-8 395	-9 232
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 729	-26 280
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-16 796	-14
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-41 525	-26 294

7. Liiketoiminnan muut kulut

1000 eur	2011	2010
Vuokrat	-9 921	-10 127
Myyntirahdit	-56 280	-55 985
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	-2 943	-357
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-60	-60
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-39	-258
Tilintarkastusmenot, veroneuvonta	-33	-48
Tilintarkastusmenot	-133	-366
Muut kulut	-47 499	-50 644
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-116 776	-117 478

8. Rahoitustuotot ja -kulut

1000 eur	2011	2010
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	897	1 595
Osinkotuotot osakkuusy yrityksiltä	21	49
Osinkotuotot muilta	1 056	1 036
Tuotot osuuksista	1 974	2 680
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	4 527	2 842
Muut rahoitustuotot saman konsernin yrityksiltä	18	28
Korkotuotot muilta	510	141
Muut rahoitustuotot muilta	2 112	15 913
Muut korko- ja rahoitustuotot	7 168	18 924
Korkokulut konserniyrityksille	-54	-109
Muut rahoituskulut konserniyrityksille	-17	-17
Korkokulut veloista osakkuusy yrityksille	-2	-1
Korkokulut muille	-11 550	-9 286
Muut rahoituskulut muille	-1 242	-16 631
Muut korko- ja rahoituskulut	-12 865	-26 044
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3 722	-4 440
Valuuttakurssivoitot	1 157	15 885
Valuuttakurssitappiot	-2 059	-16 282
Rahoituksen kurssierot	-903	-397

9. Satunnaiset erät

1000 eur	2011	2010
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-9 960	

10. Tilinpäätössiirrot

1000 eur	2011	2010
Poistoeron muutos		
Aineettomat hyödykkeet	-81	-523
Rakennukset ja rakennelmat	2 855	-60
Koneet ja kalusto	8 894	-5 207
Muut aineelliset hyödykkeet	691	222
Yhteensä	12 359	-5 567

11. Välittömät verot

1000 eur	2011	2010
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-37	-3 613
Aikaisempien tilikausien verot		-85
Yhteensä	-37	-3 698

12. Aineettomat hyödykkeet

1000 eur	Aineet- tomat oikeudet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	16 723	1 548	18 271
Lisäykset	1 263	1 917	3 180
Vähennykset	-1 111		-1 111
Siirrot erien välillä	2 895	-2 895	0
Hankintameno 31.12.2011	19 770	570	20 340
Kertyneet poistot 1.1.2011	-6 275		-6 275
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	505		505
Tilikauden poisto	-3 029		-3 029
Kertyneet poistot 31.12.2011	-8 800	0	-8 800
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	10 970	570	11 541

1000 eur	Aineet- tomat oikeudet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	11 909	1 007	12 916
Lisäykset	1 106	4 552	5 658
Vähennykset	-303		-303
Siirrot erien välillä	4 011	-4 011	0
Hankintameno 31.12.2010	16 723	1 548	18 271
Kertyneet poistot 1.1.2010	-4 216		-4 216
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	57		57
Tilikauden poisto	-2 116		-2 116
Kertyneet poistot 31.12.2010	-6 275	0	-6 275
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	10 448	1 548	11 996

13. Aineelliset hyödykkeet

1000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennuk- set ja ra- kennelmat	Koneet ja kalusto	Muut ai- neelliset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	36 040	69 580	212 819	234 825	24 789	578 054
Lisäykset	4 017		8 463	2 954	26 800	42 233
Vähennykset	-523	-9 303	-23 020	-2 518	-153	-35 516
Siirrot erien välillä		1 527	7 356	10 217	-19 100	0
Hankintameno 31.12.2011	39 534	61 805	205 618	245 479	32 336	584 772
Kertyneet poistot 1.1.2011	-48	-27 709	-115 420	-111 982		-255 158
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		3 792	11 121	1 335		16 248
Tilikauden poisto		-2 285	-11 020	-8 395		-21 700
Arvonalennukset	-64	-5 696	-10 831	-205		-16 796
Kertyneet poistot 31.12.2011	-112	-31 897	-126 150	-119 247		-277 407
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	39 422	29 907	79 468	126 232	32 336	307 365

1000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennuk- set ja ra- kennelmat	Koneet ja kalusto	Muut ai- neelliset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	33 327	72 859	206 047	225 813	5 225	543 271
Lisäykset	2 973	19	1 439	5 041	34 271	43 743
Vähennykset	-260	-3 683	-3 384	-83	-1 550	-8 960
Siirrot erien välillä		385	8 718	4 054	-13 157	0
Hankintameno 31.12.2010	36 040	69 580	212 819	234 825	24 789	578 054
Kertyneet poistot 1.1.2010	-81	-28 041	-106 373	-102 774		-237 270
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	47	3 351	2 867	24		6 289
Tilikauden poisto		-3 019	-11 913	-9 232		-24 164
Arvonlennukset	-14					-14
Kertyneet poistot 31.12.2010	-48	-27 709	-115 420	-111 982		-255 158
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	35 992	41 872	97 399	122 843	24 789	322 896

14. Sijoitukset

1000 eur	Osuudet saman konsernin yhtymäissä	Osuudet osakkuus- yhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	143 353	1 106	11 931	156 390
Lisäykset	3 397	7 064		10 461
Vähennykset yritysjärjestelyt	-344	-57	-1 288	-1 689
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	146 407	8 113	10 642	165 163

1000 eur	Osuudet saman konsernin yhtymäissä	Osuudet osakkuus- yhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	137 853	1 248	12 323	151 424
Lisäykset	5 500			5 500
Vähennykset yritysjärjestelyt		-142	-392	-534
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	143 353	1 106	11 931	156 390

15. Vaihto-omaisuus

1000 eur	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	21 020	21 943
Valmiit tuotteet	71 594	68 788
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1 601	2 198
Vaihto-omaisuus yhteensä	94 214	92 929

16. Pitkäaikaiset saamiset

1000 eur	2011	2010
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	74 395	88 608
Lainasaamiset muilta	3 183	3 183
Yhteensä	77 578	91 791

17. Lyhytaikaiset saamiset

1000 eur	2011	2010
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	7 081	6 309
Lainasaamiset	80 717	70 063
Siirtosaamiset	423	246
Saamiset osakkuusyryksiltä		
Myyntisaamiset	450	684
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	38 892	52 377
Lainasaamiset	185	199
Siirtosaamiset	6 932	5 957
Muut saamiset	108	193
Yhteensä	134 786	136 029

Siirtosaamisten olennaiset erät

Jaksotetut verot	3 990	1 387
Muut siirtosaamiset myynneistä	2 312	3 547
Muut siirtosaamiset kuluista	630	1 023
Yhteensä	6 932	5 957

18. Oma pääoma

1000 eur	2011	2010
Voittovarot 1.1.	169 933	168 033
Osingonjako	-15 000	-12 000
Tilikauden voitto	-6 300	13 899
Voittovarot 31.12.	148 632	169 933

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Yhtiöjärjestyksen mukainen rahasto	30 096	30 096
Voittovarot	148 632	169 933
Voitonjakokelpoiset varat	178 728	200 029

19. Pakolliset varaukset

1000 eur	2011	2010
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	9 455	3 860
Yhteensä	9 455	3 860
Laskennallinen kirjaamaton verosaaminen varauksista	2 316	1 004
Laskennallinen kirjaamaton verovelka tilinpäätössiirroista	15 424	19 582

20. Pitkäaikainen vieras pääoma

1000 eur	2011	2010
Joukkovekakirjalainat	100 000	
Lainat rahoituslaitoksilta	201 559	280 117
Eläkelainat	1 260	2 990
Liittymismaksut	6 924	6 924
Saadut ennakot	2 273	3 214
Yhteensä	312 017	293 245

Pitkäaikaisten korollisten velkojen lyhennysohjelma

1000 eur	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ->	Yht
Joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0	0	100 000	0	100 000
Rahalaitoslainat	58 612	69 712	54 263	73 489	3 495	465	1 395	261 431
	58 612	69 712	54 263	73 489	3 495	100 465	1 395	361 431

21. Lyhytaikainen vieras pääoma

1000 eur	2011	2010
Lainat rahoituslaitoksilta	56 882	23 821
Eläkelainat	1 730	1 730
Saadut ennakot	21 653	12 300
Ostovelat	18 099	21 661
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille:		
Ostovelat	1 554	1 988
Muut velat	5 086	3 753
Siirtovelat	9 967	24
Velat omistusyhteisyriksille:		
Ostovelat	31	
Muut velat	196	168
Muut velat	54 339	117 060
Siirtovelat	8 594	8 480
Yhteensä	178 131	190 985

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1000 eur	2011	2010
Jaksotetut henkilöstökulut	3 513	3 547
Jaksotetut korkokulut	1 518	1 238
Siirtovelat kuluista	3 558	3 694
Siirtovelat tuotoista	5	1
Yhteensä	8 594	8 480

22. Vastuositoumukset

1000 eur	2011	2010
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	15 260	15 350
Annetut pantit	3	3
Yhteensä	15 263	15 353

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Takaukset	5 929	5 517
Muut vastuusitoumukset	0	0
Yhteensä	5 929	5 517

Muut vastuusitoumukset

Johdannaissopimukset	446 138	310 051
----------------------	---------	---------

Muiden puolesta annetut takaukset

Takaukset	2 078	3 113
-----------	-------	-------

Muut vuokravastuut

Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	4 210	5 297
1-5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	11 081	15 847
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	2 472	4 339
Yhteensä	17 763	25 483

Muut taloudelliset vastuut

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana.

	Vastuun enimmäismäärä 1000 eur	Viimeinen tarkistusvuosi
Investointi valmistunut 2007	38	2011
Investointi valmistunut 2008	1 227	2017
Investointi valmistunut 2009	691	2018
Investointi valmistunut 2010	53	2019
Investointi valmistunut 2011	130	2020
Yhteensä	2 139	

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Tunnuslukujen laskentaperiaatteita on muutettu:

Keskimääräiset tasearvot on laskettu koko vuoden keskiarvona (5 pisteellä) entisen avaavan ja päättävän taseen keskiarvon sijaan. Sijoitetun pääoman laskentakaava on muutettu.

EBITDA

Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset +/- Osuudet osakkuusyhtiöiden tuloksista

Käyttöpääoma

Vaihto-omaisuus + Toimialojen korottomat saatavat - Korottomat velat

Sidottu pääoma

Toimialojen investoinnit + Käyttöpääoma

Sidotun pääoman kiertonopeus

Liikevaihto

Sidottu pääoma (keskimäärin)

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROIC)

Liikevoitto X 100

Sidottu pääoma (keskimäärin)

Oman pääoman tuotto-%

Voitto ennen veroja - tuloverot X 100

(Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat) keskimäärin

Maksuvalmius

Lyhytaikaiset korottomat saatavat

Lyhytaikaiset korottomat velat

Omavaraisuusaste %

Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat X 100

Taseen loppusumma – saadut ennakot

Korolliset nettovelat

Korolliset velat – korolliset lainasaamiset - rahavarat

Nettovelkaantumisaste %

Korolliset nettovelat X 100

Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat

Vapaa kassavirta ennen veroja

EBITDA +/- käyttöpääoman muutos – nettoinvestoinnit

Tulos /osake

Emoyhtiön omistajien osuus tuloksesta / Osakkeiden lukumäärä

Oma pääoma / osake

Emoyhtiön omistajien oma pääoma / Osakkeiden lukumäärä

Osinko/osake

Tilikauden osingonjako / Osakkeiden lukumäärä

Osinko / tulos %

100 * osinko/osake / tulos/osake

Konsernin tunnusluvut 2007 – 2011

Milj. euroa	2007	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	660,6	631,8	573,7	719,5	705,0
Kasvu %	9,9	-4,4	-9,2	25,4	-2,0
Käyttökate EBITDA	92,9	59,9	79,5	89,3	41,9
% liikevaihdosta	14,1	9,5	13,9	12,4	5,9
Poistot	-33,7	-38,2	-41,4	-43,9	-46,2
Arvon alentumiset	-3,7	-0,6	-0,1	-6,3	-37,5
Liikevoitto EBITA	55,7	20,3	38,0	39,4	-41,9
% liikevaihdosta	8,4	3,2	6,6	5,5	-5,9
Liikevoitto ennen arvonalentumisia	59,4	20,9	38,1	45,7	-4,5
% liikevaihdosta	9,0	3,3	6,6	6,3	-0,6
Nettorahoituserät	-7,3	-21,7	-9,4	0,8	-8,3
Voitto/tappio ennen veroja	48,4	-1,4	28,6	40,2	-50,2
Verot	-13,8	3,8	-7,2	-10,1	11,1
Tilikauden tulos	34,6	2,4	21,5	30,1	-39,1
Sijoitetun pääoman tuotto %	9,4	3,2	5,9	5,4	-5,8
Sijoitetun pääoman tuotto ennen arvonalentumisia %	10,0	3,3	5,9	6,3	-0,6
Sidottu pääoma keskimäärin	594,1	636,3	648,9	723,7	729,0
Sidotun pääoman kiertonopeus	1,1	1,0	0,9	1,0	1,0
Käyttöpääoma keskimäärin	165,2	152,5	145,8	183,7	166,2
Käyttöpääoma keskimäärin % liikevaihdosta	25,0	24,1	25,4	25,5	23,6
Sidottu pääoma vuoden lopussa	658,5	642,2	709,6	774,4	712,2
Käyttöpääoma vuoden lopussa	182,8	154,8	189,1	215,2	155,5
Bruttoinvestoinnit	111,6	83,7	80,9	80,9	94,5
% liikevaihdosta	16,9	13,3	14,1	11,2	13,4
Bruttoinvestoinnit / poistot	3,3	2,2	2,0	1,8	2,0
Käyttökate	92,9	59,9	79,5	89,3	41,9
+/- Käyttöpääoman muutos	-22,4	28,0	-34,3	-26,2	59,7
- Nettoinvestoinnit	-103,4	-66,7	-69,7	-74,6	-81,2
Vapaa kassavirta ennen veroja	-32,9	21,2	-24,4	-11,4	20,5
Taseen loppusumma	788,4	761,3	847,8	922,7	869,3
Oma pääoma	339,6	317,6	326,6	347,0	285,8
Oma pääoma keskimäärin	332,8	332,0	318,0	336,2	327,7
Korolliset velat	313,7	317,9	370,0	422,2	422,8
Korolliset nettovelat	305,3	310,4	364,3	414,8	416,7
Omavaraisuusaste %	43,5	42,4	39,5	38,3	33,8
Nettovelkaantumisaste %	89,9	97,7	111,6	119,5	145,8
Korollinen nettovelka/käyttökate	3,3	5,2	4,6	4,6	9,9
Maksuvalmius	1,4	1,3	1,3	1,5	1,4
Oman pääoman tuotto %	10,4	0,7	6,7	8,9	-11,9
Osingonjako	17,0	14,3	12,0	15,0	0,0
Osinko % tuloksesta	50,0	958,3	58,1	51,7	
Henkilöstö keskimäärin	1 828	1 780	1 451	1 333	1 226
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakkeiden lukumäärä	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Tulos/osake, euroa	1 133	50	689	966	-1 338
Oma pääoma/osake, euroa	11 138	10 447	10 740	11 427	9 380
Osinko/osake, euroa	567	477	400	500	

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Vantaalla 16. päivänä helmikuuta 2012
Vapo Oy:n hallitus

Juho Lipsanen
puheenjohtaja

Perttu Rinta
varapuheenjohtaja

Marja-Leena Rinkineva

Marja Tuderman

Martti Haapamäki

Hannu Linna

Tomi Yli-Kyyny
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 16. päivänä helmikuuta 2012

DELOITTE & TOUCHE OY
KHT-yhteisö

Tapani Vuopala, KHT